

**A Gazdasági Versenyhivatal munkájának
ismertsége, megítélése, valamint a
Versenytörvényről alkotott vélemények
a lakosság körében**

Kutatási jelentés

A kutatást a Gazdasági Versenyhivatal megbízásából a TÁRKI Zrt. végezte

A tanulmányt készítette: Dencső Blanka

Budapest, 2007. március

Tartalomjegyzék

Vezetői összefoglaló	3
1. Bevezetés.....	5
2. A minta összetétele.....	7
3. A lakosság általános attitűdjei a gazdasági versennyel kapcsolatban	8
4. A Versenytörvény ismerete a lakosság körében	14
5. A Gazdasági Versenyhivatal munkájának ismerete és megítélése.....	19
6. Ügyintézés a Gazdasági Versenyhivatalban	24
7. Informálódási csatornák a Versenytörvénnyel és a GVH-val kapcsolatban	29
7.1. Az informálódás forrásai	29
7.2. GVH-val kapcsolatos vélemények és lakosság által rendszeresen figyelt médiumok	35

Vezetői összefoglaló

A TÁRKI Zrt. 2007 februárjában 1000 fős országos reprezentatív mintán alapuló közvélemény-kutatást végzett a magyar lakosság körében a Gazdasági Versenyhivatal és a Versenytörvény ismertségéről, illetve ezek megítéléséről. Ugyanezt a vizsgálatot 2004-ben is elvégeztük, így a most kapott adataink jellemzően összehasonlíthatók a három évvel ezelőtti eredményekkel. A kutatás főbb eredményei a következők:

- Ø Az árak, bérek szabályozásának kérdésében a társadalom legnagyobb része a kiegyenlített szabályozás híve: a lakosság több, mint kétötöde szerint az a jobb, ha a gazdasági folyamatok szabályozásában körülbelül azonos mértékű az állam és a piaci verseny szabályozó hatása. Kicsit többen voksoltak összességében az állami szerepvállalásra, mint a piaci folyamatokra. A gazdasági verseny kapcsán a lakosság az „is-is” álláspont felé hajlik, mivel a társadalom fele érzi úgy, hogy egyes ágazatokban erős, másokban viszont gyenge verseny tapasztalható. Tíz lakosból négyen erősebb versenyt várná, így összességében véve ez a csoport a legjelentősebb. Minden hetedik felnőtt lakos éppen megfelelőnek tartja a verseny mértékét. Ezzel szemben minden ötödik lakos szeretné, ha a jelenleginél gyengébb lenne a verseny.
- Ø A magyar társadalom egynegyede hallott már a Versenytörvényről, a többség viszont még sosem találkozott ezzel a törvénnyel, nem is hallott róla. A legtöbben a televízióból informálódtak a Versenytörvényről. A három évvel korábbi felméréshez képest idén lényegesen magasabb azok száma, akik az internet által hallottak a Versenytörvényről. Tíz megkérdezettből kilenc tudta helyesen, hogy a vállalkozásokra, cégekre, illetve általában a gazdasági élet szereplőire vonatkozó passzusokat tartalmaz a Versenytörvény. A gazdasági verseny fenntartását, az erős verseny védelmét helyesen jelölte meg a válaszadók kétharmada. A másik helyes választ, miszerint a Versenytörvény célja a fogyasztók tájékozottságának biztosítása, a kérdezettek egyharmada említette.
- Ø A Gazdasági Versenyhivatal mint intézmény többek számára ismerős, mint maga a Versenytörvény. Míg a törvényről csak a felnőtt lakosság negyede hallott már valaha,

addig a Versenyhivatalról minden második lakos. A 2004-es eredményhez képest 11 százalékpontot nöött a GVH-t ismerők aránya. A Versenytörvényt ismerők körében természetesen még magasabb ez az arány: a törvényt ismerők 94%-a hallott már GVH-ról. Összességében a teljes népesség körében 23%-nyian ismerik Versenytörvényt és a Gazdasági Versenyhivatalt egyaránt, 1%-nyian hallottak már a törvényről, de a hivatalról nem, egyharmadnyian nem hallottak ugyan a törvényről, de a Gazdasági Versenyhivatalról már igen, 45%-nyian pedig még sem a Versenytörvényről, sem a Versenyhivatalról nem hallottak korábban. A legtájékozottabbak, tehát akik mind a Versenyhivatalt, mind pedig a Versenytörvényt ismerik, azok a legtöbben az elektronikus és írott sajtót említették. Körükben az interneten keresztül tájékozódók aránya is jelentősen növekedett az elmúlt 3 évhez képest. A Versenytörvényt és a GVH-t is ismerők 44%-a az autópálya-építés kapcsán hallott a Versenyhivatal munkájától. Ehhez képest a többi ügy leginkább a megtévesztő reklámokkal kapcsolatos.

A 2004-es kutatás eredményeit összehasonlítva a jelenlegivel, azt tapasztaltuk, hogy csökkent a vélemény nélküliek aránya és nőtt azok részesedése, akik meg vannak elégedve a Gazdasági Versenyhivatal munkájával.

- Ø A 2004-es eredményekhez hasonlóan 2007-ben is a kérdezettek több, mint fele véli úgy, hogy bárki, aki vállalkozóként vagy fogyasztóként érdekelt az adott terület versenyében, az fordulhat panasszal, észrevétellel a hivatalhoz. Tíz kérdezettből hét a GVH jogkörébe tartozónak tartja azt az esetet, ha egy vállalkozás azáltal jut előnyhöz a piacon, hogy megtévesztő módon reklámozza termékét. A kérdezettek kétharmada szerint hagyományos postai levélben, 45%-a szerint pedig személyesen elmondva lehet a Gazdasági Versenyhivatalnál bejelentést tenni. 2007-ben a mintába került személyek közül 10 fő fordult valamilyen üggyel kapcsolatban a Versenyhivatalhoz.

- Ø A televíziókon szereplő általunk vizsgált műsorok közül a kérdezettek többsége a TV2 híradóját, a *Tények* című műsort nézi rendszeresen. Ennél kevesebben, de még mindig nagyon sokan állandó nézői az RTL Klub *Híradójának* és a Tv2 *Napló* című műsorának. 2004-ben szintén ez a sorrend alakult ki az első három helyen. Akik, rendszeresen figyelik, tájékozódnak az MTV *Az este* c. műsorából, rádióból és az internetről, azok magasabb arányban hallottak a Versenytörvényről, illetve a Gazdasági Versenyhivatalról.

1. Bevezetés

A TÁRKI Zrt. 2007 februárjában személyes megkeresésen alapuló omnibusz kutatás keretében, országos reprezentatív felnőtt mintán közvélemény-kutatást végzett a Gazdasági Versenyhivatal megrendelésére a magyar lakosság körében a Versenyhivatal ismertségéről, a hivatal tevékenységéről, munkájáról alkotott véleményekről, valamint a Verseny törvény ismeretéről.

Alkalmazott mintavételi eljárásunk valószínűségi minta, tehát minden felnőtt magyar lakosnak azonos az esélye a mintába való bekerülésre. Így a minta segítségével begyűjtött adatokból levont következtetések – a statisztikai mintahiba mértékén belül – általánosíthatóak a teljes populációra.

A minta elkészítéséhez többlépcsős, arányosan rétegzett, valószínűségi mintavételi eljárást alkalmaztunk. A rétegzés első lépcsőjében minden régióból kiválasztottuk azokat a településeket, amelyek a mintába kerültek. Ennek során általános szabályként azt az elvet alkalmaztuk, hogy Budapest, és a kiemelt városok szerepeljenek a mintában. Kiemelt városok alatt a 78.000-nél több lakossal rendelkező településeket értjük. Ezt követően meghatároztuk, hogy az egyes régiókból, és ezen belül az egyes településtípusokból (kiemelt város, város, község) hány személynek kell szerepelnie a mintában. A konkrét elemszámok kialakításakor azt az elvet követtük, hogy minden régió minden településtípusából akkora arányban kerültek a mintába kérdezettek, amekkora az alapsokaság (felnőtt lakossági minta esetén a 18 éven felüli lakosok) aránya a teljes népességen belül, régióra, és régióon belüli településtípus lakosságára lebontva.

A rétegenként lekérdezendő személyek számának meghatározását követően a minta konkrét kialakításához véletlen sétás módszert alkalmaztunk. A módszer lényege, hogy a kérdező nem neveket, címeket kap, csupán egy kiindulópontot, egy bejárando útvonulat, és az útvonalon a mintába bekerülő lakások kiválasztásának algoritmusát határoztunk meg számára a mintába bekerült településen.

Az így kiválasztott lakásokban Leslie Kish kulcs alkalmazásával választották ki a kérdezőbiztosok a háztartásból a mintába bekerülő személyt.

A mintába került személyeket kérdezőbiztosaink személyesen keresték meg. A mintába bekerült címeket legalább kétszer fel kell keresniük, az első megkeresésnek hétköznapi 16 óra után kellett történnie.

Annak érdekében, hogy a mintába került nem, korcsoport, életkor és településtípus szerint kialakított csoportok aránya megegyezzen a felnőtt magyar népesség ugyanilyen szempont szerint kialakított csoportjainak arányával, a mintát súlyoztuk, így a súlyozott minta nem, életkor, településtípus és iskolai végzettség szerinti megoszlása jól illeszkedik a felnőtt népesség megfelelő adataihoz. A súlyozott minta elemszáma $N=1030$.

Jelen kutatás egy három évvel korábbi kutatássorozat megismétlése. Az akkori és a mostani vizsgálat alapkoncepciója megegyezik, így ugyanazokat a kérdéseket tettük fel, ezáltal az ideai vélemények összehasonlíthatóvá váltak a korábbi eredményekkel. Jelen tanulmányunkban a 2004-es, azaz a kutatássorozat akkori utolsó adatfelvételének adatait is felhasználtuk a változások követésére. Bizonyos kérdésekben kisebb változásokat mégis végre kellett hajtani; ahol ilyen okokból automatikusan nem hasonlíthatók össze az adatok, ott ezt külön jelezzük.

Ez a vizsgálat szorosan kapcsolódik a Gazdasági Versenyhivatal munkájáról készített másik három kutatáshoz: ezeket a felméréseket a vállalkozói szféra, a társas vállalkozásokról szóló jogásztársadalom tagjainak és a gazdasági újságírók véleménye alapján készítettük.

A következőkben a vizsgálat eredményeit összegezzük. A főbb adatokat szemléletes formában ábrázoltuk. Amennyiben nem szerepel elemszám az ábrában, úgy a megfelelő adatok a teljes mintára vonatkoznak. Egyéb esetekben feltüntettük az ábrán az érvényesség körét, és az érvényes válaszok esetszámát. A kérdésekre adott válaszokat a főbb háttérváltozók szerint részletesebben is elemeztük, ha ezt az alapadatok megoszlását ismerve szükségesnek tartottuk. A részletesebb elemzés adatai a különálló *Függelék*ben találhatóak.

2. A minta összetétele

A kutatás során megkérdezett 1030 fő legfőbb demográfiai jellemzői alapján reprezentálja a 18 éves és idősebb magyar társadalmat. Ennek megfelelően a kérdezettek nemének megoszlása alapján – ahogy a felnőtt magyar népességben is – némi női túlsúlyról beszélhetünk: a minta 53%-a nő, 47%-a férfi. Az elemzés során öt korcsoportot használunk: minden hatodik kérdezett 18–29 éves (17%), illetve minden negyedik 30–39 éves (23%). A negyvenes korosztályból (40–49 évesek) vannak a legkevesebben a mintánkban (15%), de az ötvenesek (50–59 évesek) aránya sem sokkal magasabb (19%). A minta további több, mint egynegyedét (26%) a legidősebbek (a 60 évesek és idősebbek) teszik ki.

A kérdezettek iskolai végzettségét is négy fő csoportba sorolva tárgyaljuk majd az elemzésben. A legnépesebb a legiskolázatlanabb csoport, hiszen minden negyedik válaszadónk (26%) legfeljebb 8 osztályt végzett. Valamivel többen vannak a szakmunkás végzettségűek és az érettségizettek (31%-31%). A legalacsonyabb a felsőfokú végzettségűek aránya: minden tizedik kérdezett (12%) rendelkezik diplomával.

Az aktivitási státuszt tekintve a két legnépesebb csoportot a nyugdíjasok és az alkalmazottak alkotják, az előbbi csoport 35%-ot, míg az utóbbi 40%-ot tesz ki. A „nyugdíjas” kategóriájába tartoznak mindazok, akik magukat elsősorban öregségi, rokkant vagy özvegyi nyugdíjasként definiálták. Az inaktívoknak még két kategóriáját különböztettük meg: az egyik a tanulók csoportja (6%); a másik csoportba pedig az egyéb inaktívok (munkanélküliek, gyesen, gyeden, gyeten lévő, háztartásbeliek, egyéb eltartottak) tartoznak (14%). Az alkalmazottak mellett az aktívok másik csoportja a vállalkozóké, ők a minta 6%-át teszik ki.

A kérdezettek lakóhelyének településtípusa szerint a mintába került személyek mintegy fele városban él (38%), míg a községeknek 33%-nyi az ország lakosságából a részesedése. A mintánkban ennél alacsonyabb arányban vannak a megyeszékhelyek, megyei jogú városok lakói (12%), valamint a fővárosiak (17%). Régiók szerint a legtöbben Közép-Magyarországon élnek (28%). Valamivel kevesebb válaszadónk lakik a dunántúli régiókban (Dél-Dunántúl 10%, Közép-Dunántúl 11%, Nyugat-Dunántúl 10%), mint az Alföldön (Észak-Alföld 15%, Dél-Alföld 13%) és Észak-Magyarországon (12%).

3. A lakosság általános attitűdjei a gazdasági versennyel kapcsolatban

A kutatás első részében általános gazdasági jelenségeket vizsgáltunk a verseny szempontjából. Elsőként arra voltunk kíváncsiak, hogy miként vélekedik a lakosság a piac illetve az állam szerepéről a gazdasági folyamatokban. Az állami szerepvállalás mértékét egy olyan árnyaltabban megfogalmazott dichotómiával jelenítettük meg, amelyben az állami beavatkozás fontosságát az árak, bérek szabályozásával, a verseny prioritását pedig a kereskedők, termelők versenyével mértük fel. A válaszokat egy olyan skálán vártuk, amely ennek a dimenzióknak különböző pontjait ragadja meg.

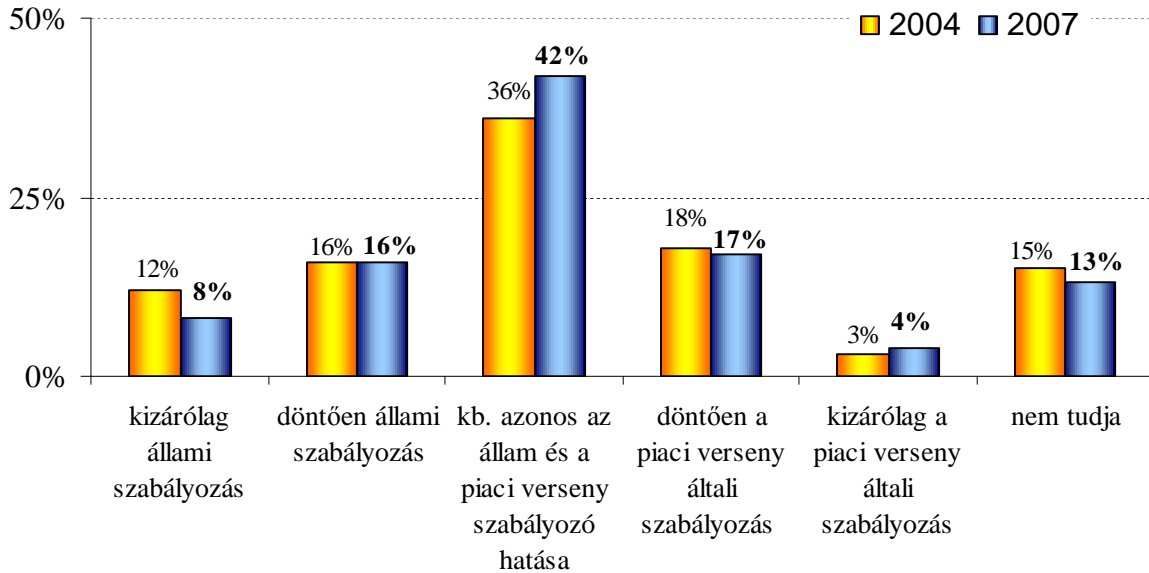
Az árak, bérek szabályozásának kérdésében a társadalom legnagyobb része a kiegyenlített szabályozás híve: a lakosság több, mint kétötöde (42%) szerint az a jobb, ha a gazdasági folyamatok szabályozásában körülbelül azonos mértékű az állam és a piaci verseny szabályozó hatása. Kicsit többen voksoltak összességében az állami szerepvállalásra, mint a piaci folyamatokra: a kérdezettek 8%-a tartja a legjobbnak azt, ha a gazdasági folyamatokat kizárólag az állam szabályozza, és minden hatodik (16%) azt, ha döntően, de nem csak az állami szabályozás érvényesül. Döntően a piaci verseny híve a kérdezettek egyhatoda, azaz 17%-a, és kizárólag a piaci verseny általi szabályozást tartja ideálisnak kérdezett 4%-a. A mintába került személyek 13%-a nem tudott választ adni a kérdésre. (1. ábra)

A 2004-es kutatáshoz képest 2007-re az állami szabályozás hívei 3 százalékponttal növelték táborukat. A piaci verseny hívei azonban pontosan a három évvel ezelőtti felmérésben tapasztalt arányban képviseltetik magukat. Az azonban nem változott, hogy az abszolút többség még mindig az azonos mértékű piaci és állami verseny mellett teszi le a voksot, de arányuk 2004-hez képest 6 százalékpontot nőtt. (1. ábra)

1. ábra

Mi a jobb: a gazdasági folyamatok állami szabályozása vagy a verseny?

A kérdezettek társadalmi-demográfiai jellemzői összefüggést mutatnak a gazdasági folyamatok szabályozásában kialakult véleménnyel. A nemek között például eltérés mutatkozik abban, hogy a férfiak nagyobb arányban tették le a voksukat a döntően piaci verseny mellett a gazdasági folyamatok irányításában (20%) mint a nők, akik körében a kizárólag állami gazdaságirányítást preferálók felülreprezentáltak (10%). A nők azonban jelentős mértékben felülreprezentáltak a vélemény nélküliek között is (16%).

Az életkor szintén különbségeket mutat az egyes véleményeket vallók között. Az 50 év felettiek többsége az átlagosnál magasabb arányban preferálja a kizárólagos állami beavatkozást (13%). A legidősebbek (egyben nyugdíjasok) körében felülreprezentáltak a véleménnyel nem rendelkezők (19%). A fiatalok, azaz a 30 év alattiak a verseny és az állam egyforma mértékű beavatkozását támogatják átlagon felüli mértékben (a 18–29 évesek 52%-a), a legidősebbek pedig alulreprezentáltak ugyanitt (32%).

Az alkalmazottak az átlagosnál magasabb arányban értenek egyet az állam és a piaci verseny közel egyenlő mértékű szabályozóerejével (48%), míg a nyugdíjasok közül az átlagosnál lényegesen alacsonyabb számban mondták ugyanezt (33%). A nyugdíjasok azonban felülreprezentáltak a vélemény nélküliek körében (16%), valamint akik szerint az elsődleges preferencia az, ha kizárólag az állam szabályozza a gazdasági folyamatokat (12%). A 2004-es

eredményhez hasonlóan a vállalkozók idén is az átlagosnál magasabb arányban vallják azt, hogy az a jobb, ha döntően a piaci verseny szabályozza a gazdasági folyamatokat (30%).

A különböző településtípusokon élők véleménye a gazdasági folyamatok szabályozásával kapcsolatban általánosságban véve megegyezik, azt kivéve, hogy a kistélepeleéseken élők nagyobb arányban hívei a kizárólagos állami szabályozásnak a gazdasági folyamatok terén (11%), valamint, hogy a fővárosban élők a vélemény nélküliek között az átlagosnál magasabb arányban szerepelnek (18%).

A magyarországi gazdasági verseny jelen állapotáról alkotott lakossági vélemények kapcsán azt vizsgáltuk, hogy a lakosság mennyire ítéli erőteljesnek a gazdasági versenyt ágazati szempontból: minden ágazatban erőteljes verseny van, egyikben sincs erőteljes verseny, vagy ágazattól függően beszélhetünk erős vagy gyenge versenyről.

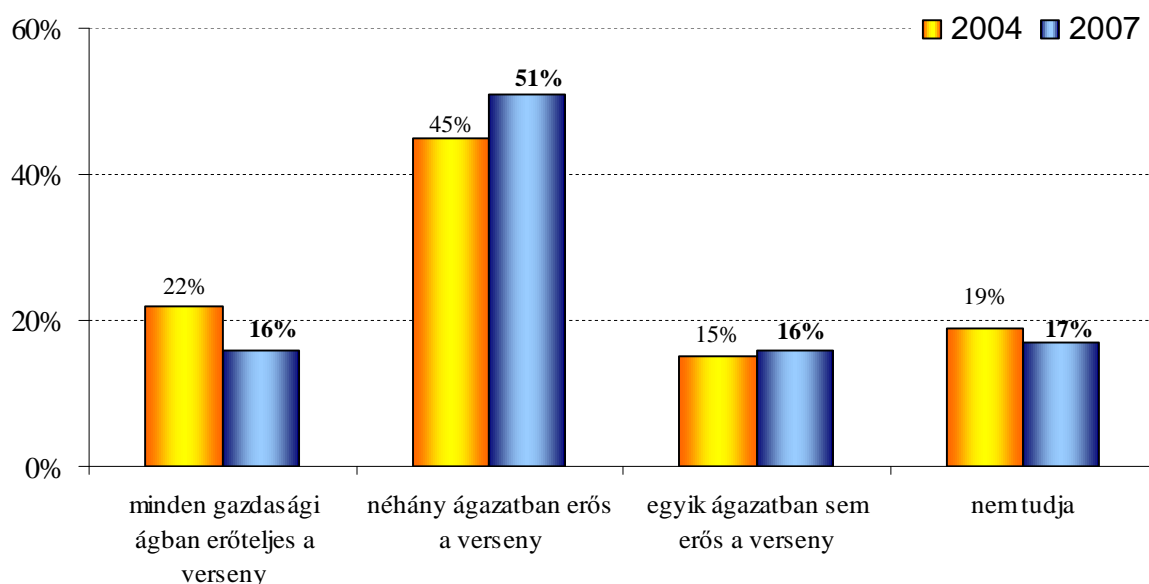
A gazdasági verseny kapcsán a lakosság az „is-is” álláspont felé hajlik, mivel a társadalom fele (51%) érzi úgy, hogy egyes ágazatokban erős, másokban viszont gyenge verseny tapasztalható. A lakosság hatoda gondolja úgy, hogy minden gazdasági ágban erőteljes a verseny a mai Magyarországon, azonban ugyanennyien vannak azok is, akik szerint egyik ágazatban sem valósul ez meg (16-16%). A lakosság 17%-a nem tudott választ adni erre a kérdésünkre. (2. ábra)

A 2004-es eredményekhez képest 6 százalékpontot nöött azok aránya, akik szerint vannak olyan ágazatok, amelyekben erős a verseny és vannak olyanok, amelyekben pedig ez nem így van. Az elmúlt három évhez képest azonban ugyanilyen mértékben csökkent azok aránya, akik szerint minden ágazatban erőteljes gazdasági verseny valósul meg.

Akik az állam kizárólagos vagy jelentős gazdaságssabályozó szerepét preferálják, azok az átlagosnál nagyobb arányban gondolják úgy, hogy minden gazdasági ágazatban erős verseny van (26-26%). Az állam és a verseny szerepét egyformán fontosnak tartók azok között felülreprezentáltak (63%), akik szerint egyes ágazatokban erős verseny van, másokban pedig gyenge. Végül pedig, akik inkább a piaci verseny szerepét tartják fontosabbnak az állami beavatkozással szemben, azok között az átlagosnál többen vannak olyanok, akik nem tapasztalnak komoly versenyt egyik ágazatban sem (24%).

2. ábra

Mennyire erőteljes a gazdasági verseny a mai Magyarországon?

A szocio-demográfiai tényezők csak kis mértékben hatnak a véleményekre a verseny elterjedtségének megítélésében. A férfiak és nők között abban tapasztalható differencia a vélemények alakulásával kapcsolatban, hogy a férfiak felülreprezentáltak azok körében, akik szerint vannak olyan ágazatok, ahol erős a verseny és van, ahol pedig ez egyáltalán nem valósul meg (56%).

A 60 év felettiak az átlagosnál alacsonyabb arányban vélik úgy, hogy a vannak gazdasági ágazatok, ahol erős a verseny és vannak ágazatok, ahol pedig nem (42%).

Adataink azt mutatják, hogy minél magasabb az iskolai végzettség annál magasabb arányban vallják azt a kérdezettek, hogy a gazdaság minden ágazatában erőteljes verseny van. Ezen kívül szignifikáns különbség abban is látható, hogy az érettségivel rendelkezők az átlagosnál magasabb arányban mondják azt, hogy vannak olyan ágazatok, ahol erős a verseny és vannak olyanok, ahol ez nem valósul meg (57%) A legfeljebb nyolc osztályt végzettek harmada (33%) viszont nem tud állást foglalni a kérdésben.

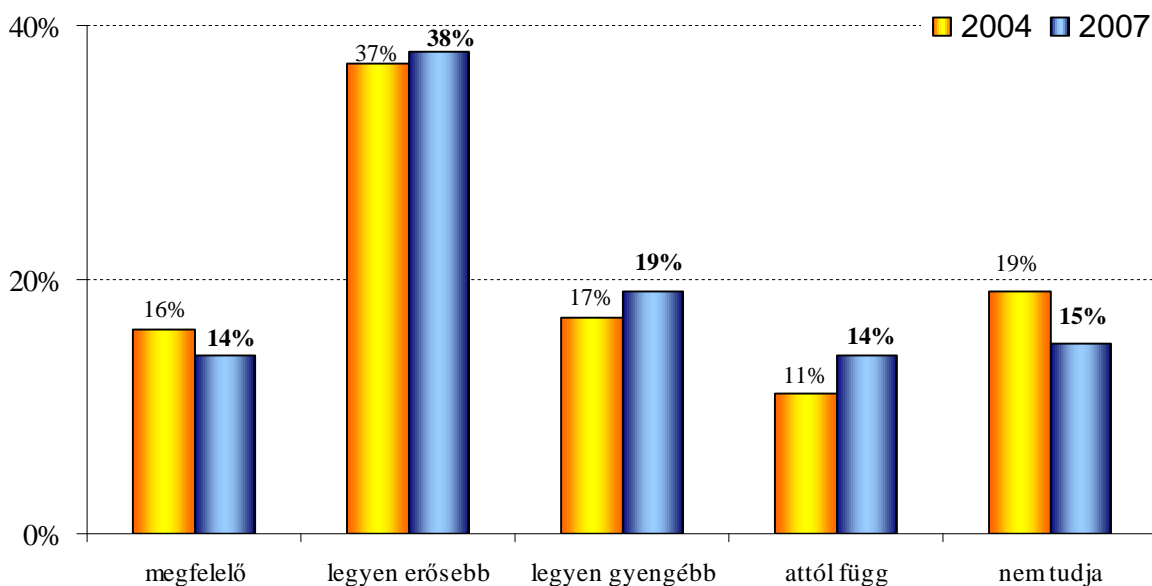
Az alkalmazottak felülreprezentáltak a mértéktartó középutas véleményt képviselők körében (57%), míg a vállalkozók a minden ágazatban erőteljes versenyt tapasztalók csoportjában vannak többségben. Minden ötödik nyugdíjas szerint egyik gazdasági ágazatban sincs komoly verseny, minden negyedik azonban nem tud állást foglalni a kérdésben.

A mintába került községi lakosok az átlagosnál magasabb arányban vallják azt, hogy egyik ágazatban sem érzékelhető komoly verseny (21%).

A gazdasági verseny magyarországi működésének megítélésével kapcsolatos kérdésünk általában, a magyar gazdaság egészére vonatkoztatva firtatja azt, hogy mennyire tartja a lakosság erőteljesnek vagy gyengének a gazdasági versenyt. **Tíz lakosból négyen (38%) erősebb versenyt várna, így összességében véve ez a csoport a legjelentősebb. Minden hetedik felnőtt lakos (14%) éppen megfelelőnek tartja a verseny mértékét. Ezzel szemben minden ötödik lakos szeretné, ha a jelenleginél gyengébb lenne a verseny (19%).** A lakosság 15%-a nem tudott választ adni erre a kérdésünkre. A 2004-es adatokhoz képest idén a lakosság körében lényegi változás nem tapasztalható a vélemények tekintetében ebben a kérdésben. (3. ábra)

3. ábra

Milyen jelenleg a magyar gazdasági verseny?

A gazdaságpolitika alapelveként működő állami szabályozás vs. verseny dilemmában a döntően piaci verseny mellett érvelők meglehetősen nagy arányban, az átlagosnál jóval többen (54%) várnának el a jelenleginél erőteljesebb versenyt. Ezt az összefüggést a 2004-es kutatás során is tapasztaltuk a lakosság körében. Az állami szabályozást előnyben részesítők a jelenlegi gazdasági verseny mértékét sokallók között vannak az átlagosnál nagyobb arányban.

A kizárólag állami beavatkozást pártolók 29%-a, a mérsékelten állampártiak 26%-a tartozik ide.

A demográfiai ismérvek ebben a kérdésben is differenciálhatják a válaszokat. A férfiak nagyobb arányban vallják (45%), hogy ma Magyarországon erősebb gazdasági verseny kellene, mint a nők (33%). A korosztályok véleménye között differencia egy csoport esetében mutatkozik az átlagtól eltérően: a 30 és 39 év közötti megkérdezettek azok, akik leginkább azon a véleményen vannak, hogy megfelelő mértékű a gazdasági verseny (20%).

Adataink azt mutatják, hogy minél magasabb az iskolázottsága egy kérdezettnek, annál valószínűbb, hogy véleménye szerint megfelelő mértékű a gazdasági verseny a mai Magyarországon, valamint hogy minél alacsonyabb az iskolázottság annál nagyobb azoknak az aránya, akik szerint nem kellene, hogy ilyen erős legyen a gazdasági verseny.

A vállalkozók felülreprezentáltak a gazdasági verseny mértékét megfelelőnek tartók között (35%), azonban minden harmadik megkérdezett vállalkozó szerint (32%) a jelenlegihez képest gyengébb versenyre lenne szükség. 2004-ben ez a csoport volt az, akik az átlagosnál magasabb arányban kívánták, hogy erősebb legyen a gazdasági verseny Magyarországon. Most, 2007-ben azonban ezt a véleményt az alkalmazottak képviselik, körükben az átlagnál többen vannak, akik az erősebb versenyt támogatják (42%). A nyugdíjasok a középutasok, hiszen ők a többi csoporthoz képest nagyobb arányban gondolják úgy, hogy van, ahol erősebb, míg van, ahol gyengébb gazdasági versenyre lenne szükség (18%).

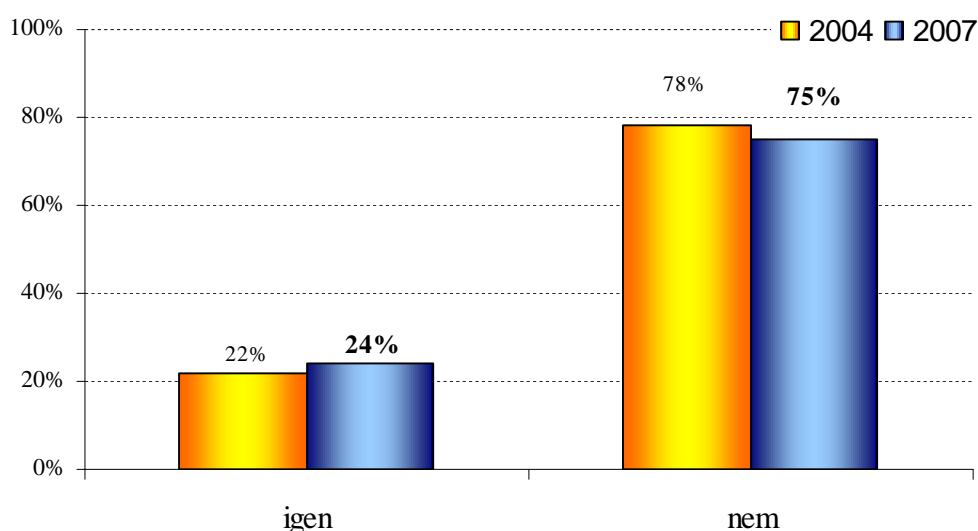
A gazdaságon belüli verseny mértékének megítélésében a véleménynélküliek körében felülreprezentáltak a nők, az idősek, a nyugdíjasok és az alacsony végzettségűek (rendre 20%, 22%, 21%, 27%).

4. A Versenytörvény ismerete a lakosság körében

A magyar társadalom egynegyede (24%) hallott már a Versenytörvényről, a többség (75%) viszont még sosem találkozott ezzel a törvénnyel, nem is hallott róla. Ebben a kérdésben gyakorlatilag nem történt változás az elmúlt három évhez képest. (4. ábra)

4. ábra

Hallott-e már a Versenytörvényről?

Adataink azt mutatják, hogy a férfiak jóval tájékozottabbak, mint a nők: a férfiak 32%-a hallott már a Versenytörvényről, míg a nők körében ez az arány 18%. Az idősek körében az átlagosnál magasabb az aránya azoknak, akik nem hallottak a Versenytörvényről (82%).

Az iskolai végzettség döntő hatású, mivel az iskolázottsági szint emelkedésével ugrásszerűen nő a törvényt ismerők aránya: a legfeljebb nyolc osztályt végzetteknek mindössze 6%-a számára ismerős csak a Versenytörvény, ami a szakmunkások körében is csak 21%, az érettségizettek viszont már a 33%-a és a diplomásoknak pedig a 52%-a hallott már erről a jogszabályról.

A vállalkozók is átlagon felüli arányban ismerik a törvényt (53%). A budapestiek között többen vannak a Versenytörvényről valaha is hallók, mint a vidékiek között: a fővárosiak körében 31%-nyian, a kistélepléseken élők között viszont csak 18%-nyian vannak a

tájékozottabbak. Az erősebb gazdasági versenyt preferálók körében az átlagosnál magasabb azok aránya, akik hallottak már a Versenytörvényről (34%).

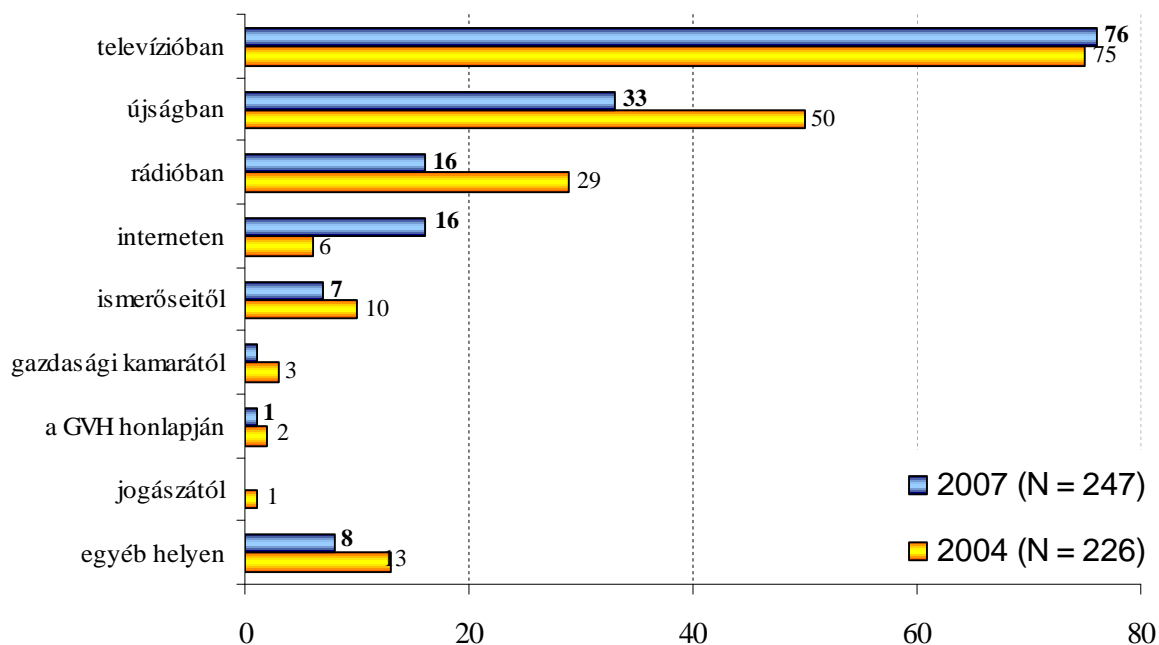
A korábbi kutatásokhoz hasonlóan a továbbiakban olyan kérdéseket taglalunk, amelyek a Versenytörvényre vonatkoznak, így az azt nem ismerőknek nem tettük fel ezeket a kérdéseket, ugyanez volt a módszer a három évvel ezelőtti kutatássorozatban is. A következő részekben leírt eredmények tehát a Versenytörvényt ismerők körében értelmezendők.

Azoktól, akik már hallottak a Versenytörvényről, megkérdeztük azt is, hogy honnan szereztek információjukat. Természetesen egy kérdezett több választ is adhatott, hiszen nemcsak egyetlen forrásból tájékozódhatunk a Versenytörvényről. **A legtöbben a televízióból informálódtak a Versenytörvényről (76%). Az elektronikus sajtón belül még a rádiót is tízből ketten említették (16%), míg 33%-nyian hivatkoztak az újságokra, hetilapokra,** mint médiumra, amely a Versenytörvényről való ismereteiket adta. **A három évvel korábbi felméréshez képest idén lényegesen magasabb azok száma, akik az internet által hallottak a Versenytörvényről (16%).** A többi lehetséges forrást csak kevesen említették: ismerősöket 7%-nyian, míg egyéb helyről a versenytörvényt ismerők mintegy 8 %-a.

Akárcsak 2004-ben idén is a televízió az elsődleges hírforrás, azzal kapcsolatban, hogy hol hallottak a Versenytörvényről a lakosok. Azonban az is látható, hogy míg az újságok és a rádiók szerepe ilyen szempontból lényegesen csökkent, addig az interneté jelentősen nőtt. (5. ábra)

5. ábra

Hol hallott vagy olvasott a Versenytörvényről? (említők aránya a Versenytörvényről már valaha hallók %-ában)

Az előző évhez hasonlóan gyakorlatilag nem találtunk különbségeket az egyes társadalmi csoportok tájékozódásául szolgáló források tekintetében. Mindössze annyi említhető meg, hogy az idősek, egyben nyugdíjasok átlagon felüli arányban jelölték meg forrásként a televíziót (92%-92%).

A következő kérdésünk arra vonatkozott, hogy a lakosság mennyire van tisztában a Versenytörvény célcsoportjával. Azt kérdeztük, hogy mire vagy kinek a magatartására vonatkozik a Versenytörvény. Ebben az esetben is több választ lehetett adni. **Tíz megkérdezettből kilenc (92%) tudta helyesen, hogy a vállalkozásokra, cégekre, illetve általában a gazdasági élet szereplőire vonatkozó passzusokat tartalmaz a Versenytörvény.** Minden magyar állampolgárra vonatkoztatja a Versenytörvényt a kérdezettek 6%-a, szintén 6%-nyian tartják úgy, hogy a politikusok a Versenytörvény hatálya alá esnek, a jogászokra, ügyvédekre 2% szerint, míg a sportolókra senki sem gondolja úgy, hogy vonatkozik ez a törvény. Egyéb csoportra gondolt a válaszadók 2%-a. További 2%-nyian vannak azok, akik bár hallottak a Versenytörvényről, de spontán nem tudtak egyetlen olyan csoportot sem megnevezni, amelyre vonatkoztatnák a törvényt. (6. ábra).

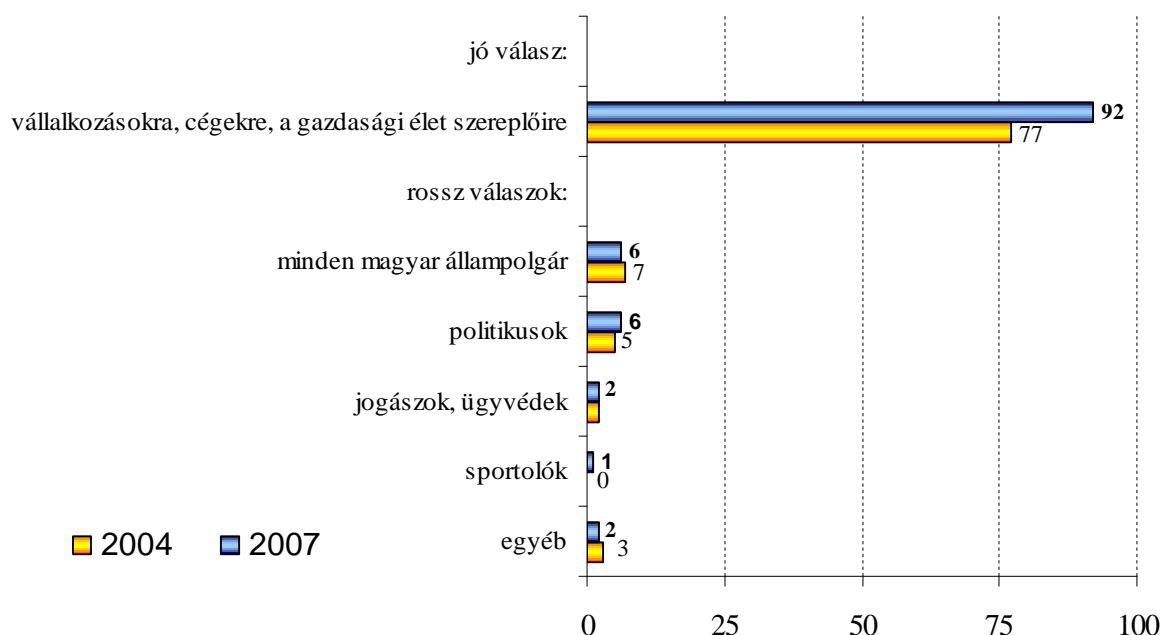

A 2004-es kutatáshoz képest idén jelentősen megnőtt azok aránya a lakosság körében, akik helyesen vélik azt, hogy a Versenytörvény vállalkozásokra, cégekre, a gazdasági élet szereplőire vonatkozik: az elmúlt három évben 15 százalékpontot növelt a helyes választ adók aránya. A rossz válaszokat, miszerint más csoportok, intézmények magatartására vonatkozik ez a törvény a korábbi kutatási eredményhez hasonlóan most is a lakosság elenyésző százaléka választotta.

Ebben a kérdésben nem tapasztaltunk különbséget az egyes társadalmi csoportok között az alapján, hogy tisztában vannak-e azzal vagy sem, hogy mire, mire vonatkozik a Versenytörvény.

6. ábra

**Kinek a magatartására vonatkozik a Versenytörvény?
(%)**

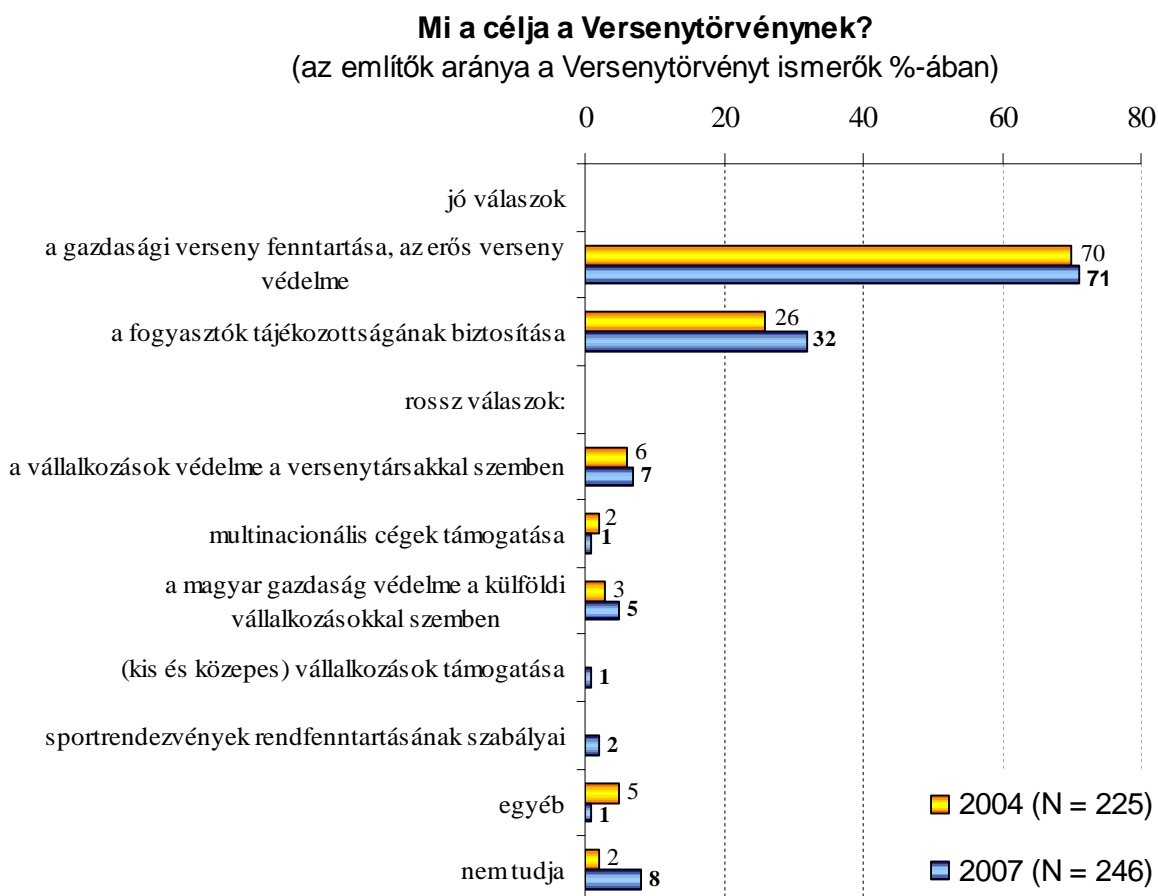
A Versenytörvény céljának ismerete terén helyes választ adók aránya alapján vegyes képet kapunk. **A gazdasági verseny fenntartását, az erős verseny védelmét helyesen jelölte meg a válaszadók kétharmada (71%). A másik helyes választ, miszerint a Versenytörvény célja a fogyasztók tájékozottságának biztosítása, a kérdezettek 32%-a említette.** A Versenytörvény célját firtató kérdésre adott rossz válaszok arányai a következők voltak: 5%-nyian úgy gondolják, hogy ez a jogszabály védi a magyar gazdaságot a külföldi

vállalkozásokkal szemben, 7%-nyian a vállalkozások versenytársakkal szembeni védelmét véli a Versenytörvény céljának, további 1% pedig a multinacionális cégek védelmét érti a Versenytörvény alatt. 1%-nyian egyéb választ adtak, 8%-nyian pedig nem adtak választ. (7. ábra) Összességében véve azt mondhatjuk, hogy **a Versenytörvény valós célját a kérdezettek nagyobb aránya tudta helyesen.**

A 2004-es kutatás eredményeihez képest idén tájékozottabbak a lakosok, hiszen a korábbi eredményhez hasonlóan most is a válaszadók kétharmada jelölte meg helyesen, hogy a gazdasági verseny fenntartása, az erős verseny védelme az elsődleges cél, azonban **idén többen tudták azt is, hogy emellett a versenytörvény célja a fogyasztók tájékozottságának biztosítása is.**

Idén a Versenytörvény célját helyesen ismerők körében szignifikáns különbséget mindössze iskolai végzettség mentén tapasztaltunk. A kvalifikáltsági lépcsőn felfelé haladva egyre inkább nő azok aránya, akik helyesen tudják, hogy a törvény célja a gazdasági verseny fenntartása és az erős verseny védelme és ezzel párhuzamosan csökken a véleményélküliek száma is.

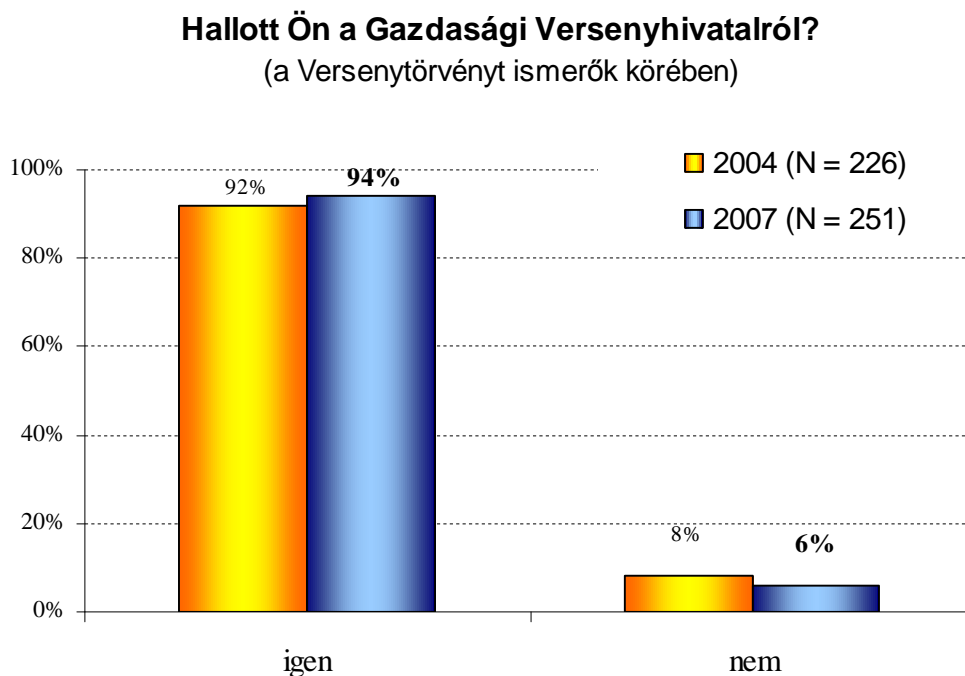
7. ábra

5. A Gazdasági Versenyhivatal munkájának ismerete és megítélése

A Gazdasági Versenyhivatal mint intézmény többek számára ismerős, mint maga a Versenytörvény. Míg a törvényről csak a felnőtt lakosság 24%-a hallott már valaha, addig a Versenyhivatalról minden második lakos, 53%-nyian. A 2004-es eredményhez képest 11 százalékpontot nöött a GVH-t ismerők aránya. A Versenytörvényt ismerők körében természetesen még magasabb ez az arány: a törvényt ismerők 94%-a hallott már GVH-ról. A 2004-es adatokhoz képest jelentősen nem emelkedett a törvényt ismerők között a GVH-t is ismerők aránya (8. ábra). Összességében a teljes népesség körében 23%-nyian ismerik Versenytörvényt és a Gazdasági Versenyhivatalt egyaránt, 1%-nyian hallottak már a törvényről, de a hivatalról nem, 30%-nyian nem hallottak ugyan a törvényről, de a Gazdasági Versenyhivatalról már igen, 45%-nyian pedig még sem a Versenytörvényről, sem a Versenyhivatalról nem hallottak korábban. Ezek az arányok a 2004-es eredményekhez képest abban változtak, hogy idén többen ismerik a Gazdasági Versenyhivatalt.

8. ábra

A GVH-t ismerők körében az átlagosnál magasabb az aránya a férfiaknak (60%), a 40-59 éveseknek (58%), a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknek (89%), a vállalkozóknak (79%) és a fővárosban élőknek (63%). A GVH-t nem ismerők körében pedig az átlagosnál magasabb az aránya a nőknek (53%), a 60 év felettieknek (57%), a legfeljebb 8 osztályt végzett lakosoknak (78%), az inaktívoknak, azaz a többségükben munkanélkülieknek (57%) és a községekben élőknek (54%).

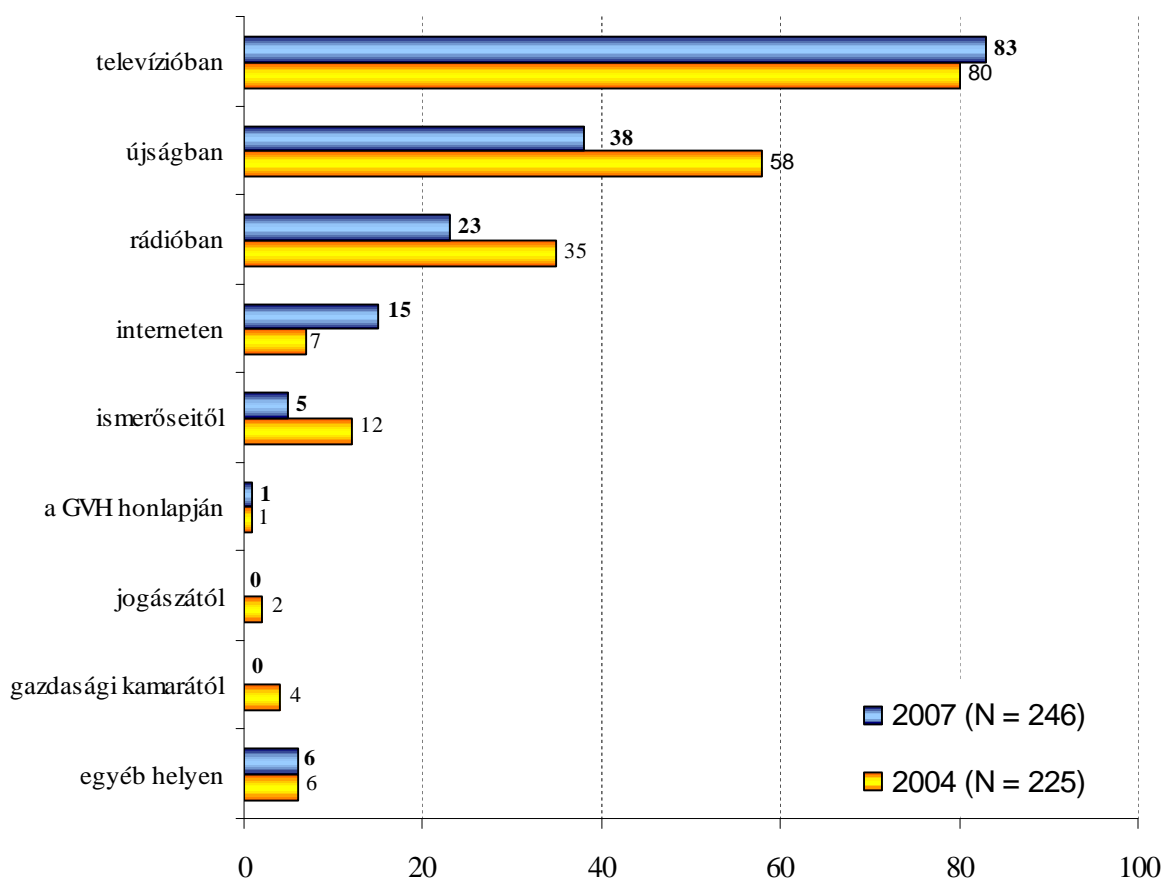
Ahogy a Versenytörvény esetén is, most is feltettük azt a kérdést, hogy **hol hallott vagy olvasott a kérdezett a GVH-ról.** Ezt azoktól kérdeztük meg, akik hallottak a Versenyhivatalról. Közülük a legtöbben a tévében hallottak a GVH-ról (85%), tizből hárman pedig az újságokban, hetilapokban, vagy /és folyóiratokban olvasott korábban a hivatalról (31%). Rádióban a GVH-t ismerők 18%-a, ismerősétől pedig 4%-uk hallott a Hivatalról. Az érintettek 8%-a az interneten olvasott a GVH-ról, ezzel az aránnyal ismételt az láthatjuk, hogy az elmúlt 3 évben növekedett ennek a csatornának a jelentősége ilyen szempontból is, hiszen 2004-ben a netről a törvényt ismerők 4% tájékozódott. A GVH-t ismerők 4%-a pedig egyéb helyről hallott a Versenyhivatalról. A GVH honlapja a kérdezettek 1%-ánál szolgált információforrásként.

A legtájékozottabbak, tehát akik mind a Versenyhivatalt, mind pedig a Versenytörvényt ismerik, azok a **legtöbben az elektronikus és írott sajtót említették (83% és 38%). Ezeken kívül ismét csak a rádió említettsége számottevő (23%). Körükben az interneten keresztül tájékozódók aránya is jelentősen növekedett az elmúlt 3 évhez képest,** hiszen míg 2004-ben 7%, addig 2007-ben 15%-uk ezen a csatornán keresztül kapott információt a versenyhivatalról. Az ismerősök (5% említette) és a GVH honlapja (1% tájékozódott innen) nem jelent igazán hatékony „kommunikációs csatornát” a GVH ismertsége szempontjából. A mintába kerültek 2%-a jogászától, ügyvédjétől, 1%-a a GVH honlapjáról, míg 4%-a a gazdasági kamarától szerezte információját a Versenyhivatalról. Egyéb helyet a kérdezettek 6%-a említett.

A 2004-es kutatáshoz képest idén 20 százalékponttal csökkent a GVH-ról az írott sajtóból és 12 százalékpontot a rádióból tájékozódók aránya, míg az „internetesek” aránya megduplázódott 3 év alatt. (9. ábra)

9. ábra

Hol hallott vagy olvasott a GVH-ról?
(említők aránya a Versenytörvényt és a GVH-t ismerők körében,%)

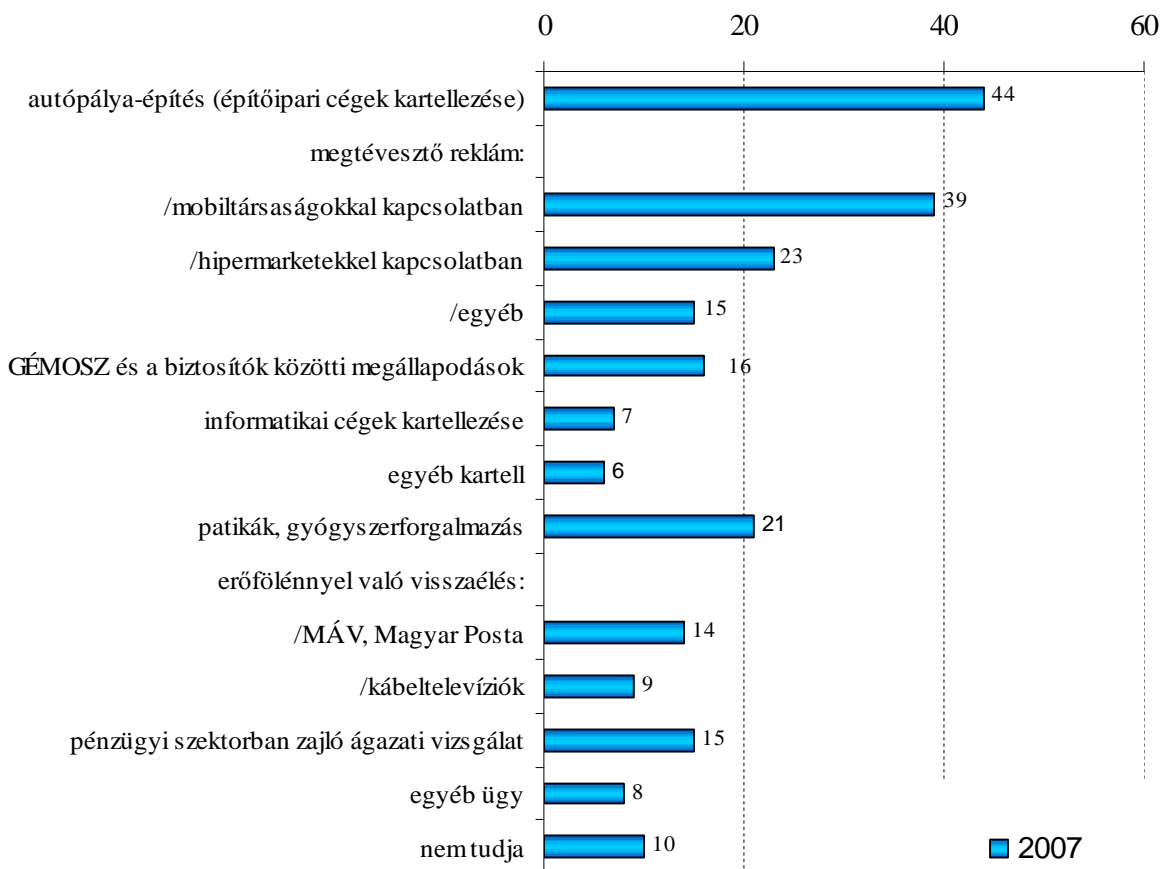
Miután a mintába került személyektől megtudakoltuk, hogy milyen forrásból értesültek a GVH-ról, arra is rákérdeztünk, hogy **milyen ügyvel kapcsolatban hallott a Gazdasági Versenyhivatal munkájáról**. Ebben az esetben is több választ lehetett adni. Ebben a kérdésben nem lehetséges a 2004 évi eredményekkel való összehasonlítás, mivel 2007-ben a korábbiaktól eltérő ügyek merültek fel.

A Versenytörvényt és a GVH-t is ismerők 44%-a az autópálya- építés kapcsán hallott a Versenyhivatal munkájától. Ehhez képest a többi ügy leginkább a reklámokkal kapcsolatos: a Versenytörvényt ismerők 39%-a mobiltársaságok, 23%-a hipermarketek, míg 15%-a más típusú cégek megtévesztő reklámjaival kapcsolatban hallott a GVH munkájáról. A hivatal munkájában tájékozottabb kérdezettek 16%-a a Gépjármű Márkakereskedők Országos Szövetsége (GÉMOSZ) és a biztosítók közötti

megállapodások (Allianz, Generali) kapcsán értesült a GVH intézkedéséről. Minden ötödik válaszadó (21%) hallott a GVH-ról a patikák, gyógyszerforgalmazás kapcsán, míg 15%-nyian a pénzügyi szektorban zajló ágazati vizsgálat kapcsán értesült a Versenyhivatal tevékenységéről. A válaszadók 14%-a erőfölénnyel való visszaélés kapcsán (MÁV, Magyar Posta) történt intézkedés esetében értesült a GVH munkájáról. A Versenyhivatalt ismerő lakosok kevesebb, mint 10 %-a által említett ügyeket a 10. ábrában mutatjuk be. A kérdezettek tizede nem emlékszik rá, hogy milyen ügygel kapcsolatban hallott a Versenyhivatal tevékenységéről. (10. ábra)

10. ábra

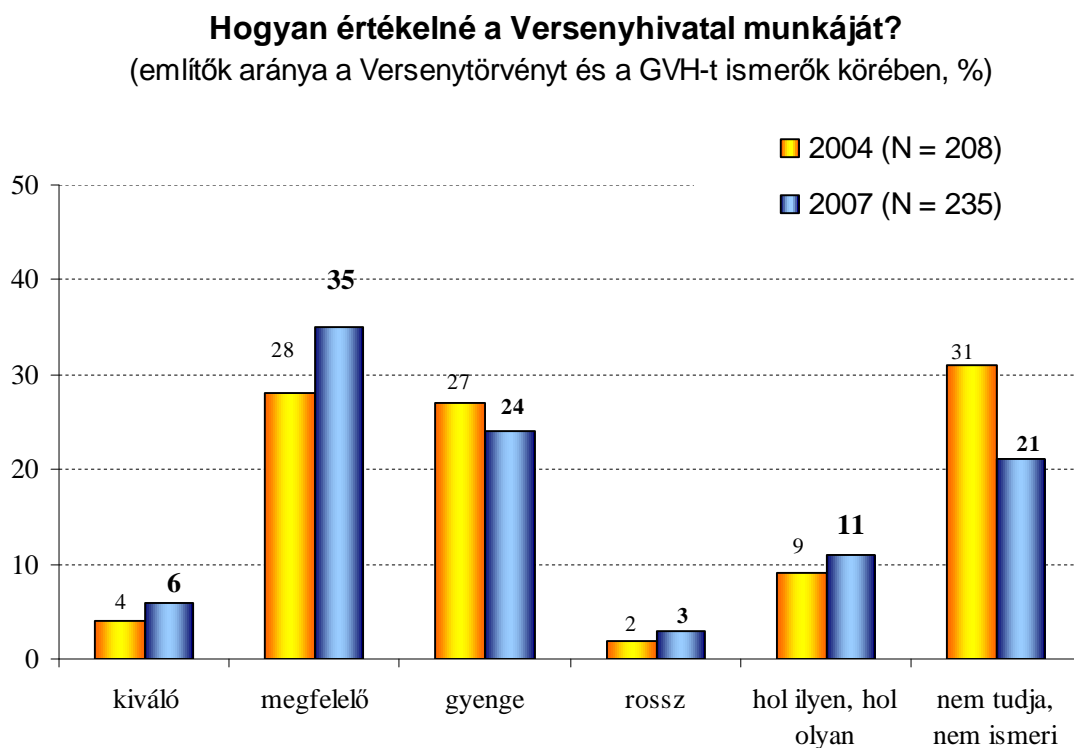
Milyen ügygel kapcsolatban hallott a Versenyhivatal munkájáról?
(említők aránya a Versenytörvényt és a GVH-t ismerők körében, %, N = 542)

A Versenyhivatal munkájának értékelésre azokat kértük fel akik már hallottak a Versenyhivatalról. A Versenyhivatal munkáját kiválónak 4%, míg megfelelőnek 31% tartja. Gyenge minősítést a GVH-t ismerők 17%-a adott, míg rossznak tartja a Hivatal

munkáját a 2%-uk. Nagyon magas azonban a vélemény nélküliek aránya (36%). Akik ismerik mind a GVH-t, mind pedig hallottak a Versenytörvényről, azok körében is magas azonban az értékelésre nem vállalkozók aránya, hiszen a kérdezettek ötöde (21%) hátrította el a GVH munkájának értékeléséről szóló kérdést azzal, hogy nem tudja, nem ismeri eléggé annak tevékenységét. A GVH-t és a Versenytörvényt is ismerő kérdezettek 35%-a megfelelőnek tartja a hivatal munkáját, míg minden negyedik személy (24%) viszont gyengének tartja a GVH tevékenységét. Ugyanakkor ebben az évben mindössze 3%-nyian tartják rossznak a hivatal munkáját és 6% volt azok aránya, akik kiválóan minősítik a Versenyhivatal munkáját. Minden tizedik kérdezett (11%) változónak ítéli meg a hivatal tevékenységét. A 2004-es kutatás eredményeit összehasonlítva a jelenlegivel, azt tapasztaltuk, hogy csökkent a vélemény nélküliek aránya és nőtt azok részesedése, akik meg vannak elégedve a Gazdasági Versenyhivatal munkájával. (11. ábra)

11. ábra

A GVH-t ismerők csoportja és a Versenyhivatalt és a Versenytörvényt is ismerők csoportja között a különbség az, hogy előbbieik körében összesítve minimálisan, de kevesebben minősítették pozitívan a Hivatal munkáját, azonban körükben a vélemény nélküliek is magasabb arányban vannak.

Azon keresztül vizsgálva, hogy ki tudja helyesen vagy helytelenül a Versenyhivatal célját, illetve tudja-e helyesen azt, hogy ki fordulhat a Hivatalhoz panasszal, nem jellemezhető az, hogy ki milyen minősítést ad a GVH munkájára. A kérdezettek információszerzésének tekintetében pedig azok között tapasztalhatunk szignifikáns kapcsolatot, akik a televízióból értesültek a hivatal létezéséről, mivel ők azok, akik az átlagosnál magasabb arányban minősítették megfelelőnek a GVH munkáját (33%).

A kérdezettek körében nem látható olyan társadalmi-demográfiai csoportot, akik az átlagtól eltérő minősítést adtak a GVH munkájára.

6. Ügyintézés a Gazdasági Versenyhivatalban

A következő kérdésblokkot minden mintába került személytől megkérdeztük, még azoktól is, akik a kérdőív elején azt mondták, hogy nem hallottak még a Verseny törvényről. A kérdések feltevése előtt, azonban röviden bemutattuk, hogy mi is a Versenyhivatal feladata. Ezt a módszert már a 2004-ig tartó vizsgálat sorozatunk során is ugyanígy alkalmaztuk.¹

Az ismertető után megkérdeztük, hogy a kérdezett szerint ki fordulhat a Gazdasági Versenyhivatalhoz panasszal, észrevétellel. Ebben a kérdésben is több választ lehetett adni. A válaszlehetőségek megegyeznek a 2004-es kategóriákkal.

A 2004-es eredményekhez hasonlóan 2007-ben is a kérdezettek több, mint fele (58%) véli úgy, hogy bárki, aki vállalkozóként vagy fogyasztóként érdekelt az adott terület versenyében, az fordulhat panasszal, észrevétellel a hivatalhoz. A többi alternatívát csak kevesen választották: 7%-nyian az ügyvédi közvetítés általi közbenjárást, míg a kérdezettek egytizede a szakmai kamarákat és az állami szerveket tartja jogosultnak arra, hogy panasszal, észrevétellel forduljanak a Versenyhivatalhoz. Tíz kérdezettből hárman nem tudtak válaszolni a kérdésre (30%). (12. ábra)

A 2004-es eredményekhez képest ebben a kérdésben lényegi változás nem történt, mindössze annyi, hogy idén többen tartják az állami szerveket jogosultnak arra, hogy panasszal,

---

¹ A bemutatás így hangzott el: „Mint azt bizonyára Ön is tudja, a Verseny törvény célja a gazdasági verseny védelme. A Gazdasági Versenyhivatal feladata pedig, hogy őrködjön a gazdasági verseny szabadsága és tisztasága felett, ellenőrizze azt, hogy a cégek betartják-e a Verseny törvény előírásait.”

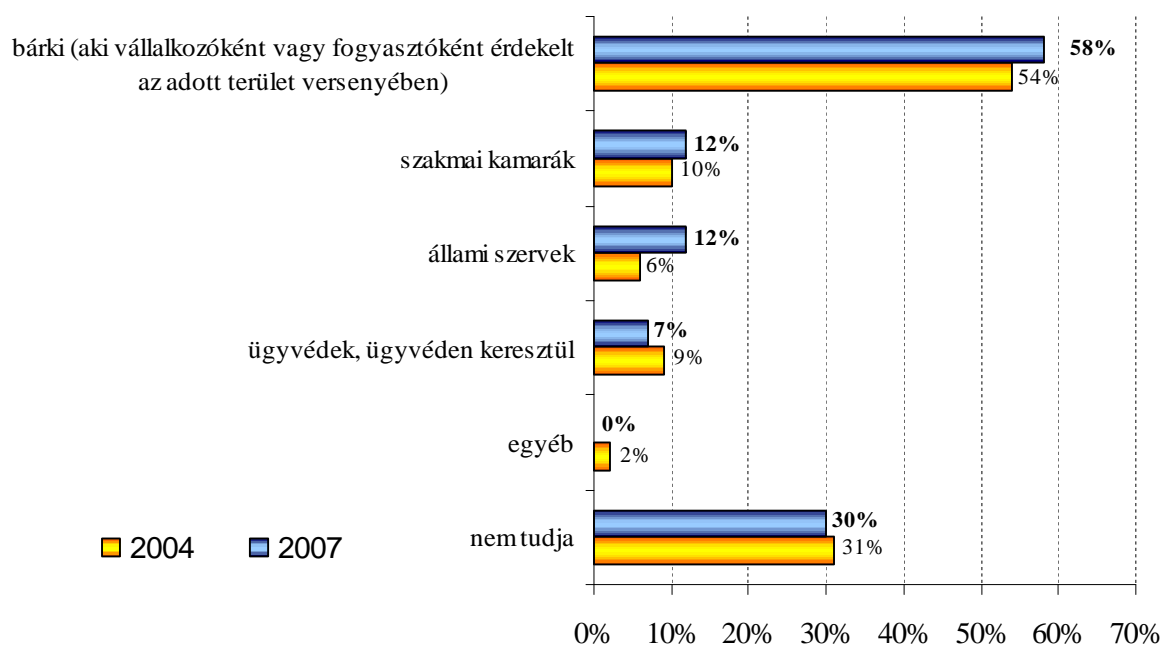

észrevétellel forduljanak a Versenyhivatalhoz, valamint 4 százalékpontot nöött azok aránya, akik szerint bárki folyamodhat a GVH-hoz ilyen esetben.

A Versenyhivatalhoz való fordulás kérdésében adott válaszok összefüggnek bizonyos szociodemográfiai jellemzőkkel. A férfiak (63%), a 30-39 évesek (65%), a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (77%), a vállalkozók (69%) és a budapestiek (65%) az átlagosnál magasabb arányban tudják helyesen, hogy bárki, aki vállalkozóként vagy fogyasztóként érdekelt az adott területen „ügyfele” lehet a Versenyhivatalnak. Nem meglepő módon az átlagosnál tájékozottabbak e tekintetben is a Versenytörvényt (84%) és/vagy a GVH-t ismerők (72%) csoportja.

12. ábra

Ön szerint ki fordulhat a Versenyhivatalhoz panasszal, észrevétellel?

A korábbi kutatásokhoz hasonlóan ebben az évben is részletesen rákérdeztünk arra, hogy a válaszolók szerint milyen esetekben lehet a Versenyhivatalhoz fordulni. Ebben a kérdésben is teljes mértékben megegyeznek a válaszlehetőségek a 2004-es kutatás kategóriáival. Akárcsak a 2004-es kutatássorozatban, idén is szándékosan bekerült a kérdésbe két helytelen válasz,

amelynek célja, hogy még jobban tesztelhető legyen a lakosságnak a GVH jogköréről alkotott pontos vagy pontatlan ismerete.

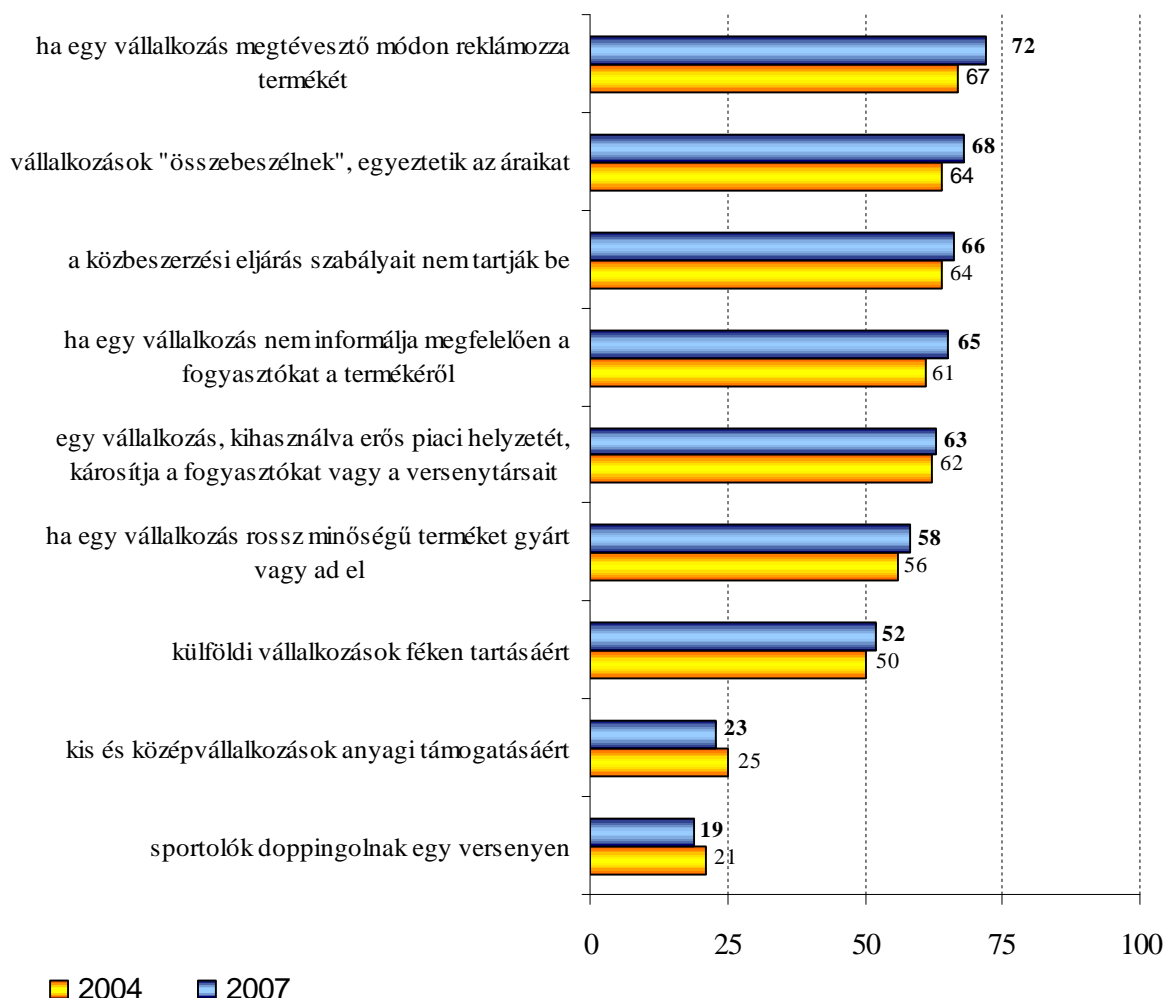
Tíz kérdezettből hét (72%) a GVH jogkörébe tartozónak tartja azt az esetet, ha egy vállalkozás azáltal jut előnyhöz a piacon, hogy megtévesztő módon reklámozza termékét; a lakosok többsége már 2004-ben is ebben az esetben gondolta illetékesnek a Hivatalt. Míg 2004-ben 64%-nyian, idén 66%-nyian a közbeszerzési eljárás szabályainak be nem tartását is ide sorolják, és közel ugyanennyien tartják versenyhivatali ügynek a vállalkozások áregyeztetését, összebeszélését (68%). A kérdezettek kétharmada a következő ügyekben is a Versenyhivatalhoz: elégtelen információ adása a termékről a fogyasztó számára (65%), illetve azt, ha egy vállalkozás kihasználva gazdasági erőfölényét, termékeit költségeinél alacsonyabb áron kínálva kiszorítja versenytársait a piacról (63%).

A kérdezettek közel vagy több mint fele véli úgy, hogy ha egy vállalkozás rossz minőségű terméket gyárt vagy ad el (58%), illetve a hazai vállalkozást nehéz helyzetbe hozó külföldi vállalkozás féken tartásáért is a Versenyhivatal felelős intézkedni (52%). További két fals opciót ennél kevesebben, de még mindig számottevő arányban tekintenek a kérdezettek versenyhivatali ügynek: sportolók doppingvétsége és kis- és középvállalkozások anyagi támogatása (rendre 19%, 23%). Ezek az adatok a 2004-es eredményekkel szinte teljesen megegyeznek. (13. ábra)

Adataink azt mutatják, hogy a férfiak, a minimum érettségivel rendelkezők, a vállalkozók, valamint a Versenytörvényt és/vagy a Gazdasági Versenyhivatalt ismerők az átlagosnál tájékozottabbak, hiszen körükben magasabb azok aránya, akik helyes választ adtak arra kérdésünkre, hogy mi tartozik a Versenyhivatal jogkörébe.

13. ábra

Ön szerint a Versenyhivatalhoz lehet-e fordulni,...?

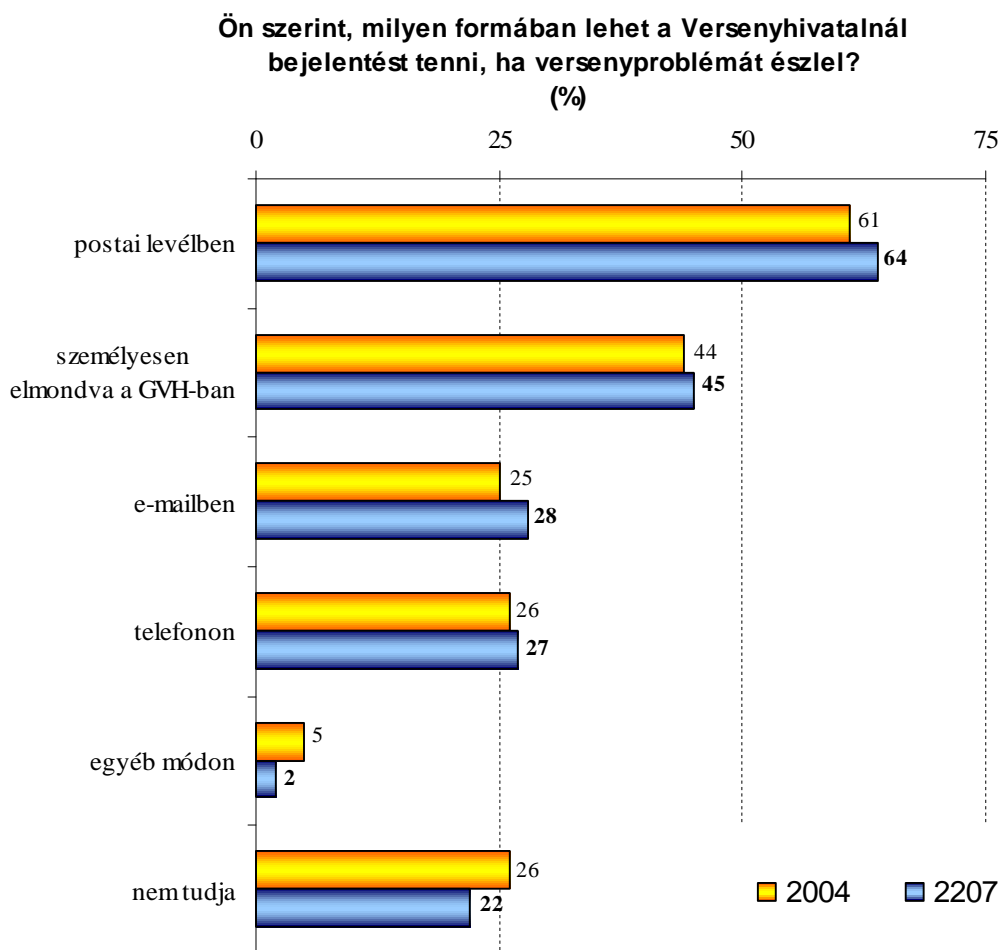

Miután felmértük a lakosság ismereteit abban a témában, hogy ki és milyen ügyben fordulhat a Versenyhivatalhoz, kíváncsiak voltunk arra is, hogy miként tudják a kérdezettek azt, hogy **milyen formában lehet bejelentést tenni, milyen módon jelezheti a lakosság hivatalosan, ha versenyproblémát észlelnek.** Erre a kérdésre is több választ lehetett adni és szintén minden mintába került személynek, szelekció nélkül feltettük a kérdést. Ez a kérdés a 2004-es vizsgálatban szintén szerepelt, ezért időbeni összehasonlítása lehetséges.

A kérdezettek kétharmada (64%) szerint hagyományos postai levélben, 45%-a szerint pedig személyesen elmondva lehet a Gazdasági Versenyhivatalnál bejelentést tenni. A mintába került személyek közel egyharmada gondolja úgy, hogy telefonon, és szintén

egyharmada, hogy e-mailben is jelezhető hivatalosan versenyprobléma a Versenyhivatal felé. Sokan vannak azonban (22%), akik nem tudják ilyen esetben milyen eljárást kell alkalmazni a bejelentőnek. Egyéb módozatot a kérdezettek mindössze 2%-a mondott. (14. ábra) A 2004-es eredményekhez képest jelentős változás nem történt az elmúlt három évben, mindössze annyit emelhetünk ki, hogy idén csökkent a vélemény nélküliek száma ebben a kérdésben.

14. ábra

A korábbi vizsgálatokhoz hasonlóan most is megkérdeztük azt, hogy a válaszadó személy szerint fordult-e már valaha a Versenyhivatalhoz valamilyen ügyben. Míg 2004-ben 3 fő, addig **2007-ben a mintába került személyek közül 10 fő fordult valamilyen ügyel kapcsolatban a Versenyhivatalhoz (1%).** 7 kérdezett (1%) nem emlékszik, a többiek közül pedig senki sem foglalkozott még se munkája, se magánélete során olyan ügyel, amellyel a Gazdasági Versenyhivatalt keresték volna fel.

7. Informálódási csatornák a Versenytörvénnyel és a GVH-val kapcsolatban

7.1. Az informálódás forrásai

A felmérés utolsó blokkja azt kívánta feltérképezni a felnőtt magyar lakosság körében, hogy **melyek azok a tévé- és rádióműsorok, televízió-csatornák, rádióállomások, amelyeket a kérdezettek rendszeresen figyelnek, amelyekből általában tájékozódnak – abból a célból, hogy a különböző médiahasználattal jellemezhető csoportok tudásszintje meghatározható legyen, és így a hivatal kommunikációs stratégiáját az információ hiányok betemetésére lehessen mozgósítani.** 35 médiumot soroltunk fel minden mintába került személynek, majd megkértük őket, hogy mindegyikre mondják meg, hogy rendszeres hallgatói, nézői-e azoknak vagy sem. A felsorolásban 22 tévéműsor (ebből 11 valamelyik kereskedelmi és 11 pedig közszolgálati televízió műsora), 6 rádióműsor, 2 kereskedelmi televízió, 3 rádióadó és 2 internetes weboldal szerepelt. A felsorolás részben eltér a 2004-es kutatás során vizsgáltaktól.

Adataink azt mutatják, hogy **a televíziókon szereplő általunk vizsgált műsorok közül a kérdezettek többsége (79%) a TV2 híradóját, a *Tények* című műsort nézi rendszeresen. Ennél kevesebben, de még mindig nagyon sokan állandó nézői az RTL Klub *Híradójának* (74%) és a *Tv2 Napló* című műsorának (67%).** 2004-ben szintén ez a sorrend alakult ki az első három helyen. **A híradót az MTV csatornán a magyar felnőtt lakosság 58%-a nézi, míg a Duna TV híradóját követik rendszeresen a legkevesebben, mintegy 23%-nyian.** A hasonló jellegű műsorokat összehasonlítva, kezdve **az esti riportműsorokkal** az mondható el, hogy az RTL Klubon futó *Fókusz*t szintén nagyon sokan nézik (63%), míg az ehhez hasonló TV2-es *Aktív*ot ennél 12 százalékpontal kevesebben (51%). Az idáig felsorolt műsorokat (kivételem a Duna Tv Híradóját) a mintába került személyek több mint fele rendszeresen nézi. A következőkben bemutatottakat ennél már kevesebben követik figyelemmel. **Az esti órákban futó hírműsorok** közül a MTV-n futó *Az este* c. műsort a kérdezettek 31%-a, míg a szintén ezen a csatornán futó *Membrán* c. programot a lakosság 2%-a, az M2 Záróját pedig szintén mindössze 3%-a nézi. Aránylag magas a nézettsége az MTV-n futó *A szólás szabadsága* című műsornak (32%), míg a szintén ezen a csatornán látható *A tévé ügyvédje* című programot a kérdezettek 33%-a kíséri figyelemmel. A szintén MTV-s *Panoráma* című adást 23%-nyian követik rendszeresen. Az RTL klub Házon kívül c.

műsorát a felnőtt magyar lakosok 18%-a nézi meg heti rendszerességgel. A **reggeli órákban adásba kerülő műsorok** közül a leginkább az MTV-n sugárzott *Napkeltét* (30%) nézik a kérdezettek, míg ennél kevesebben az RTL Klub *Reggelijét* illetve *Delelőjét* (16%) és a TV2 *Mokka* című műsorát (26%). A legkevésbé pedig a Duna Tv *Reggel c.* műsorát (8%) követik rendszeresen figyelemmel. A többi általunk vizsgált műsor, amely nem érte el nézettségben a 10%-os határt sem, a 15. ábra segítségével mutatjuk be.

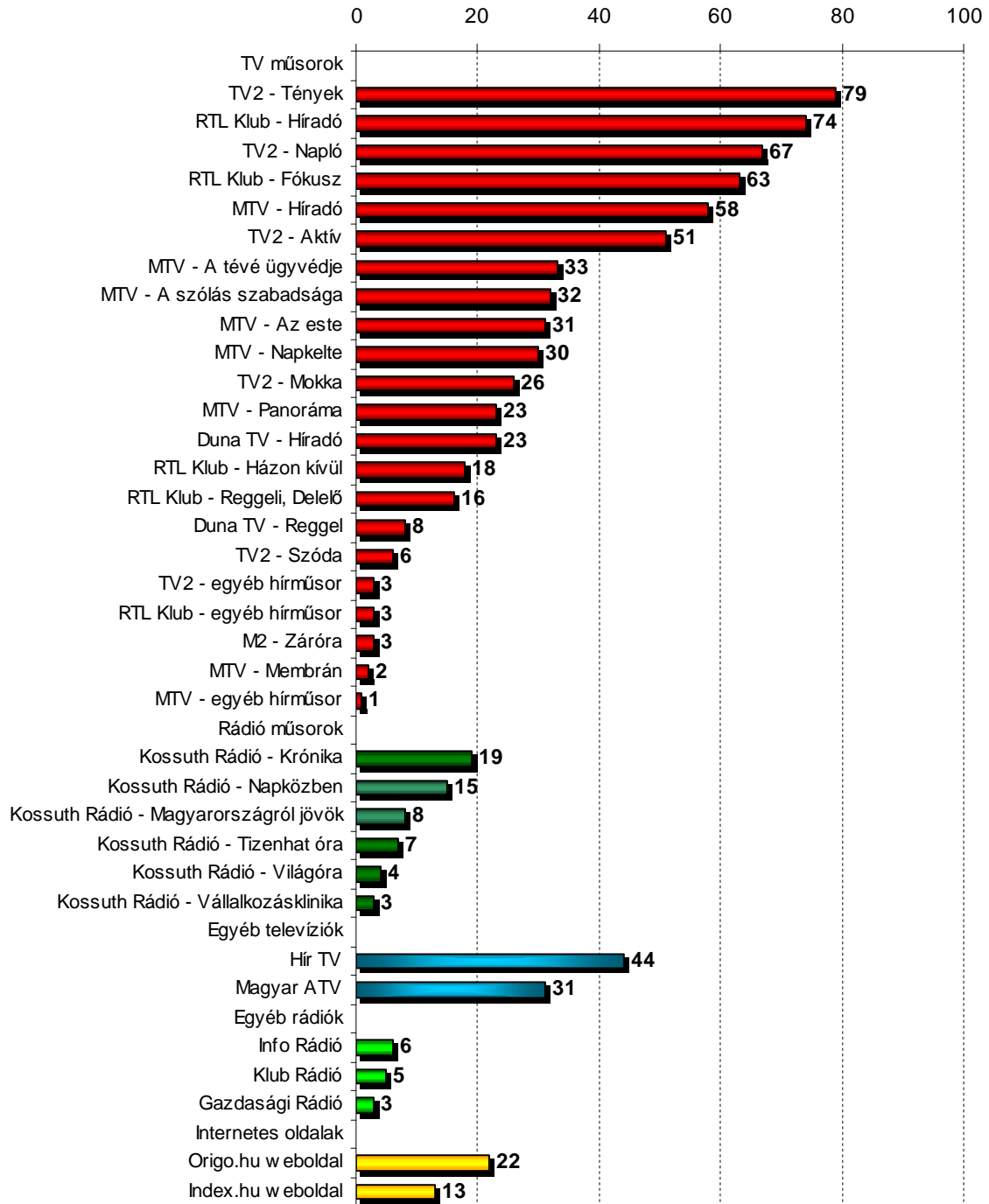
Az általunk vizsgált **rádióműsorok** alacsonyabb hallgatottságot értek el, mint a televízió műsorok nézettsége. A következőkben a **Kossuth Rádió műsorait** soroltuk fel a kérdezetteknek, amelyek közül a *Krónikát* hallgatják a legtöbben (19%-nyian), a *Napközben* 15%-nyian, míg ennél kevesebben a *Magyarországról jövök c.* adást (8%). A *Tizenhat óra c.* műsort a felnőtt lakosság 7%-a hallgatja, míg ennél is kevesebben a *Világórát* (4%) és a *Vállalkozásklinikát* (4%).

Az RTL Klub, Duna TV, MTV, M2 és TV2 egyes műsorain kívül felmértük **más tévécsatornák nézettségét** is. A mintába került személyek közel fele (44%) a Hír Tv-nek, míg egyharmada (31%) a Magyar ATV-nek nézője rendszeresen.

A Kossuth Rádió műsorain kívül más **rádióadók hallgatottságát** is vizsgáltuk. Az Info Rádiót a kérdezettek 6%-a, a Klub Rádiót 5%-a, míg a Gazdasági Rádiót mindössze 3%-a hallgatja rendszeresen. Az **internetes weboldalak látogatottsága** az elmúlt három évhez képest jelentősen nőtt a felnőtt népességben belül: 100 emberből 22 megy fel rendszeresen az origo.hu weboldalára, míg az index.hu-ra 100-ból 13 fő. (15. ábra)

15. ábra

Nézi-e, hallgatja-e rendszeresen....?
(%)

A 2004-es kutatás eredményeivel összehasonlítva elmondható, hogy míg a televíziós műsorok magas arányú nézettsége stabilan megmaradt, addig csökkent a rádióhallgatók száma. Az elmúlt három évben jelentősen nőtt az internetes honlapokat látogatók száma és megduplázódott a Hír TV-t és az ATV-t nézők aránya.

A következőkben kategorizáltuk a fent bemutatott műsorokat és mélyebb elemzést végeztünk arra vonatkozóan, hogy tapasztalható-e különbség a kérdezettek társadalmi-demográfiai jellemzői és a között, hogy ki milyen műsort néz rendszeresen a televízióban, illetve hallgat a rádióban.

Először a szerint kategorizáltuk a válaszokat, hogy ki milyen típusú műsort követ figyelemmel rendszeresen. **A felnőtt magyar lakosság 95%-a rendszeresen néz valamelyik csatornán híradót** (általunk vizsgált csatornák: TV2, RTL Klub, MTV, Duna TV). Legalább egy **minden este jelentkező hírműsort** (MTV Membrán, MTV Este, M2 Záróra) a felnőtt lakosság 33%-a szokta figyelemmel kísérni rendszeresen. **A minden nap sugározott riportműsorok** valamelyikét (TV2 Aktív, RTL Klub Fókusz) a kérdezettek háromnegyede (72%) megnézi esténként. **A hetente egyszer, illetve többször jelentkező esti műsorok** valamelyikét (TV2 Napló, RTL Klub Házon Kívül, MTV A tévé ügyvédje, Panoráma, A szólás szabadsága) a kérdezettek 79%-a nézi állandó gyakorisággal. **A reggeli műsorok** (TV2 Mokka és Szóda, RTL Klub Reggeli/Delelő, MTV Napkelte, Duna Tv Reggel) iránt már alacsonyabb az érdeklődés, a mintába került személyek 50%-a kezdi ilyen típusú műsorral a napját. **Rádiót, illetve rádióműsorokat** a kérdezettek 32%-a hallgat rendszeresen. Ennél kevesebben informálódnak rendszeresen **weblapok** oldalairól, a lakosság 25%-a. A kategóriák értékei jelzik számunkra, hogy tapasztalhatók átfedések a rendszeresen figyelt műsorok között. Például a weboldalak esetében a korábbi közölt megoszlást tekintve elmondható, hogy az index.hu- t és az origo.hu-t rendszeresen látogatók valószínűsíthetően egy és ugyanazon csapat, hiszen a két kategóriát összevonva, nem emelkedett jelentősen az arány, szinte azonos szinten maradt. (16. ábra)

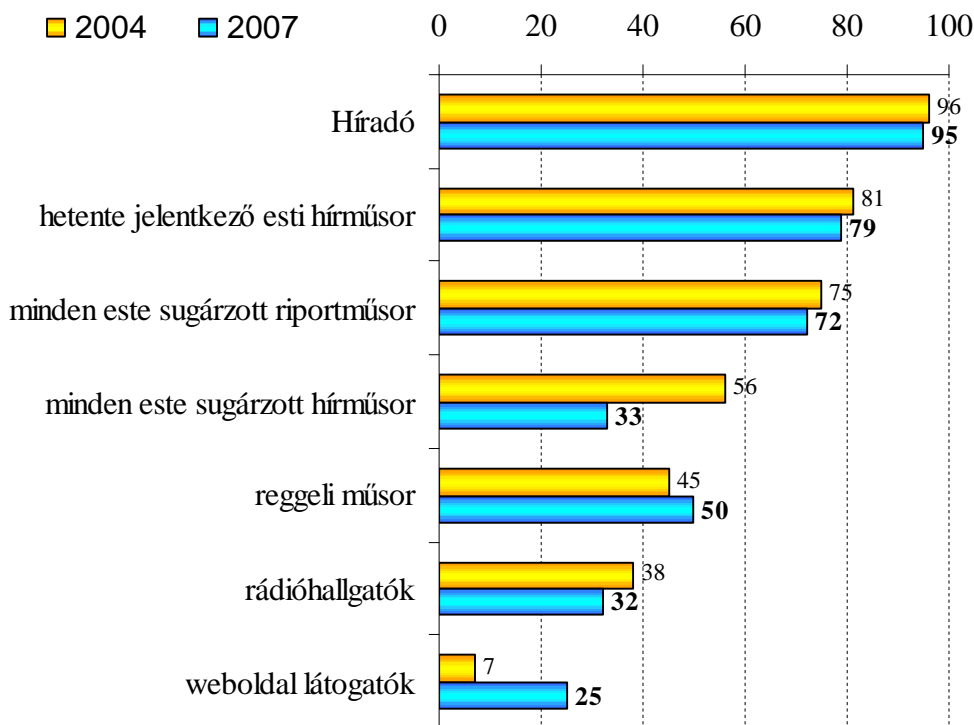
2007-re az arányok két esetben tolódtak el jelentős mértékben: csökkent a napi rendszerességgel jelentkező hírműsorok nézettsége és megtriplázódott a weboldal látogatók száma a három évvel ezelőtti eredményekhez képest.

A műsortípusok és a kérdezettek társadalmi-demográfiai adatait összevetve az alábbiakban tapasztaltunk szignifikáns kapcsolatot. A Hír TV-t és az ATV-t a férfiak (57%, a 40-59 évesek (59%), az érettségivel rendelkezők (61%), az alkalmazottak (56%) és a budapesti lakosok az átlagosnál magasabb arányban nézik. Ugyanilyen magas arányokat tapasztaltunk a weboldalak látogatói között a 18-39 évesek (41%), a diplomások (60%), a tanulók (68%) a munkaerő-piaci státuszukat tekintve alkalmazottak (34%), a vállalkozók (38%) és a fővárosban élők (40%) körében. A rádióhallgatók körében az átlagosnál nagyobb arányban képviseltetik magukat a férfiak (37%), a 60 év feletti (53%), a diplomások (42%), a nyugdíjasok (46%) és szintén a Budapesten élők (48%). Jellemzően a nők (55%), az 50 év feletti (60%) és a nyugdíjasok (64%) preferálják leginkább a reggeli műsorokat, míg a minden este jelentkező riportműsorokat a 18-29 évesek (83%), a szakmunkás végzettséggel rendelkezők (76%) és a községekben élők (77%) kedvelik. A minden este jelentkező hírműsorokat az átlagosnál magasabb arányban nézik az 50 év feletti lakosok (40%), a felsőfokú végzettséggel rendelkezők (42%), a nyugdíjasok (40%) és a fővárosban élők (40%).

16. ábra

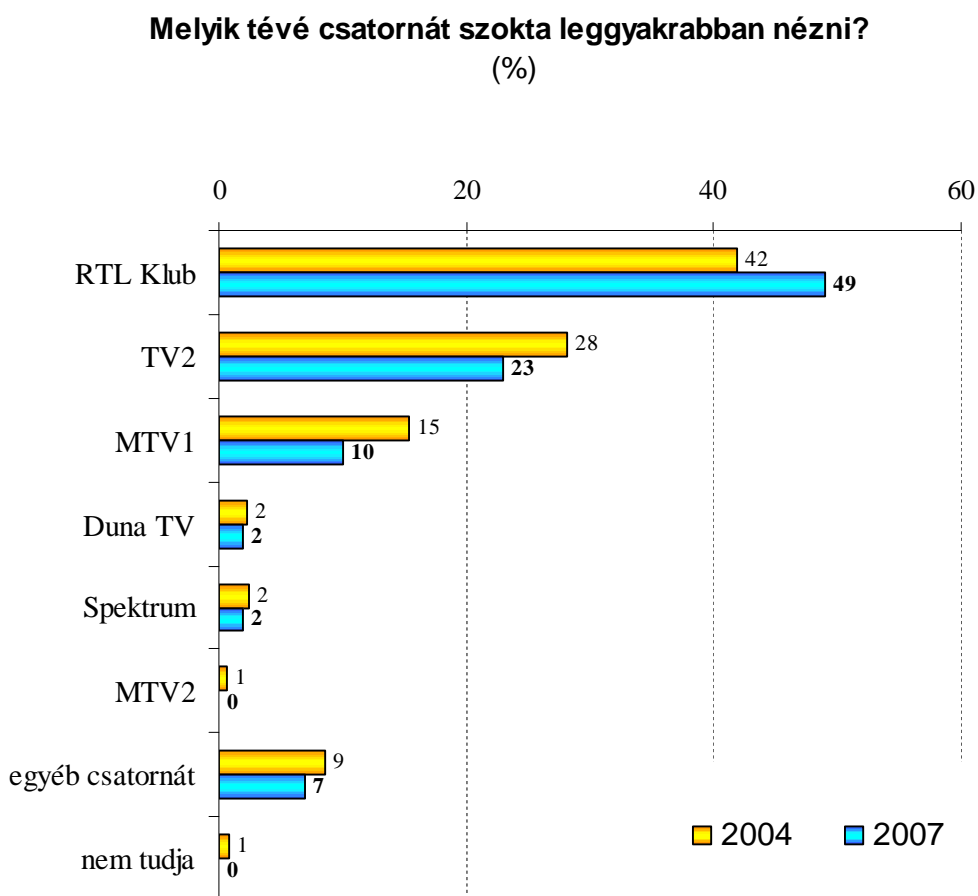
Milyen típusú műsort követi figyelemmel rendszeresen a felnőtt lakosság?
(%)

A médiumok nézettsége szempontjából fontosnak tartottuk azt a kérdést is feltenni a mintába került személyeknek, hogy **melyik tévé csatornát szokták leggyakrabban nézni**, ezzel lehetővé válik, hogy később ezt háttérinformációként alkalmazhassuk.

A felnőtt lakosság többsége (49%) az RTL Klubot nézi leggyakrabban. Minden negyedik kérdezett (23%) legtöbbször a TV2 műsorait nézi, míg minden tizedik felnőtt az MTV1-et (10%). A mintába kerültek 7%-a egyéb csatornák rendszeres nézője, míg 2–2%-nyian nézik leggyakrabban a Duna Tv-t és a Spektrum televíziót. (17. ábra)

17. ábra

7.2. GVH-val kapcsolatos vélemények és lakosság által rendszeresen figyelt médiumok

Tanulmányunk befejező részében a korábbiakban már bemutatott műsortípusok nézettségét vetjük össze azzal, hogy a gazdasági verseny alakulását ki hogyan látja, illetve hogyan viszonyul a Gazdasági Versenyhivatalhoz. Megvizsgáljuk azt is, hogy tapasztalhatunk-e kapcsolatot a versenyszférával kapcsolatos vélemények és a között, hogy ki milyen műsorokat részesít előnyben a mindennapokban. Elemzésünkhöz azonban első lépésben további kategóriákat kellett létrehoznunk. Ez az alapján történt, hogy mely kérdezett mikor adott jó illetve rossz választ kérdéseinkre. Ilyen módon összesítettük a versenytörvény célját firtató kérdésre adott válaszokat: külön csoportot képeznek azok, akik mindkét célt helyesen meg tudták nevezni (16%), azaz hogy a törvény célja a gazdasági verseny fenntartása valamint a fogyasztók tájékozottságának biztosítása. Külön csoportot alkotnak azok, akik csak az egyik választ tudták helyesen (74%), valamint azok is külön kategóriába kerültek, akik bár helyest választ adtak, de emellett téves célt is megfogalmaztak (3%). Külön csoportot alkotnak azok, akik teljes egészében helytelen választ adtak (7%). Ezek az eredmények azoknak az almintának a megoszlását mutatják, akik erre a feltett kérdésünkre válaszoltak.

Azokat, akik válaszoltak arra a kérdésünkre, hogy kinek, minek a magatartására vonatkozik a Versenytörvény, szintén csoportokba osztottuk: 85%-uk jó választ adott, míg 7%-uk szintén jó választ adott, de emellett megnevezett rossz célcsoportot is. 8%-nyian nem válaszoltak helyesen, azaz nem említették, hogy a vállalkozásokra, cégekre vonatkozik a törvény, ők tehát szintén külön csoportot alkotnak.

Háttérváltozóként kezeltük még azt a tudásindikátort is, miszerint kik tudták helyesen és kik pedig nem, hogy a GVH-hoz bárki fordulhat panasszal, észrevétellel, aki vállalkozóként vagy fogyasztóként érdekelt az adott terület versenyében. A helyes választ a kérdezettek 9%-a adott, míg 49%-uk a helyes megállapítás mellett tett egy helytelen is. A mintába került személyek 43%-a nem tudta jól, hogy ki fordulhat panasszal a GVH felé.

A fenti változók segítségével elemeztük azt, hogy kik tájékozottabbak a GVH-val kapcsolatban, azaz megvizsgáltuk, hogy milyen differenciákat tapasztalhatunk a rossz, illetve a jó választ adók között. Természetesen azokat az eredményeket közöljük, ahol az

összefüggések szignifikáns kapcsolatot mutatnak. A GVH-val kapcsolatos tudásszintet a műsorok nézettsége, hallgatottsága szerint differenciáltuk, ezeket az 1.2.3.4. táblázatban mutatjuk be.

Elsősorban műsoronként néztük meg, hogy tapasztalható-e kapcsolat a szerint, hogy ki milyen médiumokat preferál elsősorban és a között, hogy valaki ismeri a Versenytörvényt, illetve a Gazdasági Versenyhivatalt. Adataink azt mutatják, hogy **aki, rendszeresen figyeli, tájékozódik az MTV Az este c. műsorából, azok magasabb arányban hallottak a Versenytörvényről**, mint azok, akik pedig nem nézik ezt a műsort (míg előbbieket 31%, addig utóbbiak 21% ismeri a Versenytörvényt). Ugyanez mondható el a Gazdasági Rádió hallgatóiról is: ők tájékozottabbak ilyen szempontból, mint azok, akik nem hallgatják ezt az adót (az arányok: 58% vs. 42%). A Hír TV és az ATV nézői magasabb arányban vallják azt, hogy hallottak a Versenytörvényről (32%), mint azok, akik nem nézik rendszeresen ezeket a csatornákat (19%). A rádióhallgatók informáltabbak adataink szerint, hiszen az Info Rádió és a Klub Rádió hallgatói között is magasabb azok aránya (rendre 44%, 57%), akik ismerik ezt a törvényt, mint az átlagos arány. Az origo.hu olvasóinak 40%-a, míg az index.hu-nak 53%-a hallott valaha a Versenytörvényről. Ezt szintén az átlagosnál magasabb arány.

A Gazdasági Versenyhivatal létezéséről az RTL Klub *Házon kívül* c. műsorának nézői lényegesen nagyobb arányban tudnak, mint azok, akik nem nézik ezt a műsort (66% vs 50%). Ugyanez mondható el az MTV *A tévé ügyvédje* c. műsor nézőire is (58% vs 50%). Az MTV *Az este* c. műsorának nézői nem csak a Versenytörvényről tájékozottabbak, de a Gazdasági Versenyhivatalt is többen ismerik közülük (65%). Akik az MTV *Híradót* és *A szólás szabadsága* c. műsort rendszeresen nézik, azok az átlagosnál magasabb arányban ismerik a GVH-t (rendre 56%, 62%). A Hír Tv rendszeres nézői mind a Versenytörvényről — mint már említettük —, mind pedig a GVH-ról magasabb arányban hallottak (62%), mint a más csatornákat néző lakosok. **Az Info Rádió és a Klub Rádió hallgatóinak, valamint a fentebb említett két internetes oldal látogatóinak körében sokkal több GVH-t ismerő személyt találtunk, mint a többi csoport esetében.**

Akik rendszeresen néznek minden este jelentkező riportműsorokat (*TV2 Aktív*, *RTL Klub Fókusz*), azok az átlagosnál magasabb arányban tudták megnevezni helyesen a Versenytörvénynek mindkét célját. Akik nem nézik a Hír TV-t, sem az ATV-t azok, jobban tudták, hogy a GVH-hoz bárki fordulhat panasszal, észrevétellel, mint azok, akik rendszeresen nézik ezeket a csatornákat. A weboldalak látogatói többségükben megadták a helyes választ,

de rosszat is mellékeltek hozzá azzal kapcsolatban, hogy ki fordulhat a GVH-hoz. **Akik rendszeresen hallgatnak rádiót, illetve néznek reggeli műsorokat és/vagy hetente jelentkező hírműsorokat, azok az átlagosnál magasabb arányban értékelték pozitívan a Gazdasági Versenyhivatal munkáját.**

1. táblázat

			Kinek,minek a magatartására vonatkozik a Versenytvörvény?			Összesen
			jó választ adott	jó és rossz választ is adott	rossz választ adott	
Összesen	N		199	15	19	233
	sor %		85,4%	6,6%	8,0%	100,0%
Nézi- e a Hír TV, Magyar ATV adásait rendszeresen	nem	N	69	5	5	79
		sor %	87,5%	6,3%	6,2%	100,0%
	igen	N	130	10	14	154
		sor %	84,3%	6,7%	9,0%	100,0%
Rendszeres weboldal látogató-e	nem	N	108	7	11	127
		sor %	85,5%	5,6%	8,9%	100,0%
	igen	N	91	8	8	107
		sor %	85,3%	7,6%	7,0%	100,0%
Hallgat-e rendszeresen rádiót	nem	N	117	8	11	136
		sor %	86,4%	5,6%	8,0%	100,0%
	igen	N	82	8	8	97
		sor %	84,0%	7,9%	8,1%	100,0%
Néz-e reggeli műsorokat rendszeresen	nem	N	103	10	5	119
		sor %	86,7%	8,8%	4,5%	100,0%
	igen	N	96	5	13	115
		sor %	84,1%	4,2%	11,7%	100,0%
Néz-e hetente jelentkező esti hírműsor	nem	N	41	4	3	49
		sor %	84,4%	9,0%	6,6%	100,0%
	igen	N	158	11	16	184
		sor %	85,7%	5,9%	8,4%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott riportműsor	nem	N	80	8	4	93
		sor %	86,5%	8,7%	4,8%	100,0%
	igen	N	119	7	14	140
		sor %	84,7%	5,1%	10,2%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott hírműsor	nem	N	112	10	11	133
		sor %	84,1%	7,6%	8,3%	100,0%
	igen	N	88	5	8	100
		sor %	87,1%	5,2%	7,7%	100,0%
Néz-e híradót rendszeresen	nem	N	10	1		11
		sor %	90,8%	9,2%		100,0%
	igen	N	189	14	19	222
		sor %	85,1%	6,4%	8,4%	100,0%

2. táblázat

			Mi a célja a Versenytvénynek?				Összesen
			két jó választ adott	két jó választ, de rossz választ is adott	egy jó választ adott	rossz választ adott	
Összesen	N		36	6	169	16	227
	sor %		15,7%	2,8%	74,4%	7,1%	100,0%
Nézi- e a Hír TV, Magyar ATV adásait rendszeresen	nem	N	16	2	52	6	76
		sor %	21,4%	2,2%	68,5%	7,9%	100,0%
	igen	N	20	5	117	10	152
		sor %	12,9%	3,1%	77,3%	6,7%	100,0%
Rendszeres weboldal látogató-e	nem	N	17	3	93	10	122
		sor %	13,6%	2,5%	76,0%	7,9%	100,0%
	igen	N	19	3	76	6	105
		sor %	18,2%	3,1%	72,5%	6,1%	100,0%
Hallgat-e rendszeresen rádiót	nem	N	23	4	99	7	133
		sor %	17,0%	3,1%	74,3%	5,6%	100,0%
	igen	N	13	2	70	9	94
		sor %	13,9%	2,4%	74,5%	9,2%	100,0%
Néz-e reggeli műsorokat rendszeresen	nem	N	17	4	84	8	114
		sor %	15,3%	3,3%	74,0%	7,5%	100,0%
	igen	N	18	3	85	8	114
		sor %	16,2%	2,3%	74,8%	6,7%	100,0%
Néz-e hetente jelentkező esti hírműsor	nem	N	6	1	34	3	43
		sor %	13,6%	1,7%	78,0%	6,7%	100,0%
	igen	N	30	6	135	13	184
		sor %	16,2%	3,1%	73,5%	7,2%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott riportműsor	nem	N	9	3	75	3	90
		sor %	9,9%	3,6%	83,5%	3,0%	100,0%
	igen	N	27	3	94	13	138
		sor %	19,5%	2,3%	68,5%	9,7%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott hírműsor	nem	N	15	4	97	9	126
		sor %	12,0%	3,4%	77,3%	7,4%	100,0%
	igen	N	21	2	72	7	101
		sor %	20,4%	2,1%	70,8%	6,7%	100,0%
Néz-e híradót rendszeresen	nem	N	2		8	1	11
		sor %	21,7%		69,7%	8,6%	100,0%
	igen	N	33	6	162	15	217
		sor %	15,4%	3,0%	74,6%	7,0%	100,0%

3. táblázat

			Ki fordulhat panasszal a GVH-hoz?			Összesen
			jó választ adott	jó és rossz választ is adott	rossz választ adott	
Összesen	N		70	389	343	802
	sor %		8,7%	48,5%	42,7%	100,0%
Nézi- e a Hír TV, Magyar ATV adásait rendszeresen	nem	N	43	165	166	373
		sor %	11,5%	44,1%	44,3%	100,0%
	igen	N	27	225	177	429
		sor %	6,3%	52,4%	41,3%	100,0%
Rendszeres weboldal látogató-e	nem	N	54	263	256	573
		sor %	9,4%	46,0%	44,6%	100,0%
	igen	N	16	126	87	230
		sor %	7,1%	54,9%	38,0%	100,0%
Hallgat-e rendszeresen rádiót	nem	N	50	256	224	531
		sor %	9,5%	48,3%	42,2%	100,0%
	igen	N	19	133	119	271
		sor %	7,2%	49,1%	43,8%	100,0%
Néz-e reggeli műsorokat rendszeresen	nem	N	37	185	179	401
		sor %	9,2%	46,1%	44,7%	100,0%
	igen	N	33	204	164	401
		sor %	8,3%	51,0%	40,8%	100,0%
Néz-e hetente jelentkező esti hírműsor	nem	N	15	83	58	157
		sor %	9,7%	53,1%	37,2%	100,0%
	igen	N	55	306	285	646
		sor %	8,5%	47,4%	44,1%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott riportműsor	nem	N	15	100	101	217
		sor %	6,9%	46,3%	46,8%	100,0%
	igen	N	55	289	241	585
		sor %	9,4%	49,4%	41,2%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott hírműsor	nem	N	51	245	233	529
		sor %	9,6%	46,3%	44,0%	100,0%
	igen	N	19	145	110	273
		sor %	6,9%	52,9%	40,2%	100,0%
Néz-e híradót rendszeresen	nem	N	7	13	13	33
		sor %	21,8%	38,7%	39,5%	100,0%
	igen	N	63	377	330	769
		sor %	8,2%	49,0%	42,9%	100,0%

4. táblázat

			Pozitívan vagy negatívan értékeli a GVH munkáját?			Összesen
			pozitívan	negatívan	bizonytalankodók, vélemény nélküliek	
Összesen	N		189	100	255	544
	sor %		34,7%	18,5%	46,8%	100,0%
Nézi-e a Hír TV, Magyar ATV adásait rendszeresen	nem	N	69	44	102	216
		sor %	32,1%	20,4%	47,4%	100,0%
	igen	N	120	56	152	328
		sor %	36,4%	17,2%	46,4%	100,0%
Rendszeres weboldal látogató-e	nem	N	114	66	176	356
		sor %	32,0%	18,5%	49,5%	100,0%
	igen	N	75	35	79	188
		sor %	39,9%	18,4%	41,8%	100,0%
Hallgat-e rendszeresen rádiót	nem	N	108	64	182	355
		sor %	30,6%	18,2%	51,3%	100,0%
	igen	N	80	36	73	189
		sor %	42,5%	19,0%	38,4%	100,0%
Néz-e reggeli műsorokat rendszeresen	nem	N	78	49	145	272
		sor %	28,7%	17,9%	53,5%	100,0%
	igen	N	111	52	109	272
		sor %	40,8%	19,1%	40,1%	100,0%
Néz-e hetente jelentkező esti hírműsor	nem	N	26	12	63	102
		sor %	25,4%	12,1%	62,5%	100,0%
	igen	N	163	88	191	442
		sor %	36,9%	19,9%	43,2%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott riportműsor	nem	N	56	30	92	177
		sor %	31,4%	16,7%	51,9%	100,0%
	igen	N	133	71	163	367
		sor %	36,3%	19,4%	44,3%	100,0%
Néz-e minden este sugárzott hírműsor	nem	N	108	56	162	326
		sor %	33,1%	17,0%	49,9%	100,0%
	igen	N	81	45	92	218
		sor %	37,1%	20,6%	42,2%	100,0%
Néz-e híradót rendszeresen	nem	N	8	3	13	23
		sor %	32,1%	10,8%	57,0%	100,0%
	igen	N	181	98	241	520
		sor %	34,8%	18,8%	46,3%	100,0%